

*Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește-mă pe mine, păcătosul.*

CUPRINS

Să stăm bine!

Biserica - Familia - Scoala

Pastorația celor dependenți de alcool și droguri

- Teolog Ionuț Ilea 5

Cum să faci din propriul copil un delicvent 24

Poezii. Concurs 25

Să stăm cu frică!

Ecumenism - Globalizare - Apostazie

**Biserica si francmasoneria. De la afurisania
francmasoneriei la secularizarea Bisericii**

- Pr. Dan Bădulescu 29

Biserica trebuie să facă politică - I.C. 52

Desacralizarea limbajului - Laura Bădulescu 53

Să luăm aminte!

Dumnezeu este iubire. Rugă si milostenie

**Îndumnezeirea omului. De la chip la asemănare și de la
credință la iubire**

- interviu cu P.S. Dr. Irineu Slătineanul . . . 55

Un film care ne poate schimba viața

- teolog Constantin Spiridon . . . 75

C
R
E
D
I
N
T
A

N
Ă
D
E
J
D
E
A

D
R
A
G
O
S
T
E
A

C
A
L
E
A

A
D
E
V
Ă
R
U
L

V
I
A
T
A

Un tânăr american prins că s-a urcat la volan după ce a consumat alcool și heroină a fost condamnat să-și cumpere un sicriu, pe care să-l țină în casă timp de șase ani și jumătate, în ideea că astfel ar putea renunța definitiv la droguri. Judecătorul Sidney Nation – celebru în regiunea Atlanta pentru verdictele sale – a decis să-i acorde o ultimă șansă lui Brenton Raffensperger, un recidivist care risca o condamnare de până la 30 de ani de închisoare. Judecătorul i-a spus acuzatului că, dacă moare cumva în urma unei supradoze, măcar să aibă un sicriu în care să fie înmormântat.

Pastorația celor dependenți de alcool și droguri¹

■ **Ionuț Ilea**

Drogurile. Scurtă istorie: alcoolul și stupefiantele. Dependența

În fiecare an milioane de oameni cad pradă drogurilor (alcool, tutun, stupefiante) și un procent tot mai mare dintre aceștia ajung să-și vândă totul pentru a-și putea procura doza de drog necesară, fără de care mulți dintre ei ar muri.

Cele mai vechi și mai cunoscute droguri sunt alcoolul, tutunul, cele produse din mac (opiu), din cânepa indiană (hașișul și marijuana), și din arbustul de coca (cocaina). Toxicomania a fost practică din cele mai vechi timpuri, urmele sale pierzându-se în negura vremurilor, o mare răspândire cunoscând în societățile primitive. Cele mai vechi dovezi despre droguri sunt cele legate de opiu și sunt atestate de acum 7000 de ani prin tăblițele sumerienilor din Mesopotamia.

1. Fragment din lucrarea "Pastorația preotului în mediile speciale"

Referitor la opiu ca medicament este atestat de către Scribonius Largus în 46 î.Hr.

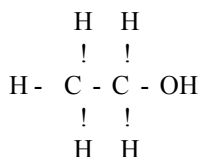
Astăzi când cunoaștem în bună măsură repercusiunile abuzului de droguri asupra sănătății omului, trebuie să fim mult mai sensibili față de situația toxicomanilor și să încercăm să le oferim o mână de ajutor, o mână caldă și temeinic creștină.

Pe baza datelor și statisticilor existente, putem să calificăm acest fenomen al consumului de droguri drept o calamitate pentru omul contemporan. Pentru început este însă necesar să definim și să delimităm câțiva termeni de specialitate pentru a putea pătrunde în esența problemei și pentru a putea oferi soluții creștine în tratarea acestei chestiuni, deloc de neluat în seamă.

CE ESTE ALCOOLUL?

Când vorbim despre alcool ne gândim în primul rând la alcoolul etilic (C₂H₅OH) ce se formează prin fermentarea zahărului. Este vorba de un proces care se întâlnește în natură, zahărul fiind transformat de către drojdie în etanol și bioxid de carbon. (1) Menționăm că s-a descoperit faptul, că nu este vorba de un proces pur și simplu chimic, ci de procesul unui metabolism al unui microorganism, descoperire care datează din 1857 și aparține lui Louis Pasteur; pentru utilizări tehnice alcoolul poate fi obținut și prin sinteză chimică începând cu secolul XX.

Formula structurală a alcoolului este următoarea:

Alcoolul ca și formulă chimică se obține prin fermentare. Substanțele de bază sunt zahărul sau lichidele zaharoase. În timp, zahărul se descompune sau, spun specialiștii, se catalizează. Pentru a declanșa descompunerea este nevoie de o enzimă sau ferment al drojdiei, *cozimaza*; fermentul de *cozimază* este un produs de metabolism al ciupercii de drojdie. Ciupercile de drojdie trăiesc în straturile superioare ale pământului așa încât pot fi prinse și duse de către curenții de aer fixându-se pe fructe; în zona acestor fructe începe fermentarea și imediat scindarea zahărului. (2)

EFECTELE ALCOOLULUI ASUPRA SISTEMULUI NERVOS CENTRAL (SNC)

După ce l-am băut, alcoolul ajunge prin stomac în intestine, în aparatul circulator, iar de acolo la creier, aici începe să aibă efect asupra SNC. Mai întâi

sunt afectate emisferele cerebrale care prin scoarța cerebrală cenușie constituie centrul conștiinței, al rațiunii, precum și locul central de receptare a diferitelor senzații. La un grad de inhibiție alcoolică de 0,3 până la 0,4 promil se reduce deja autocritica pe măsură ce crește așa zisa bună dispoziție, starea de euforie ușoară, se diminuează randamentul intelectual și de alt gen, propriul randament fiind în același timp supraestimat, acest lucru mărește înclinația pentru decizii pline de riscuri.(3)

CINE ESTE ALCOOLIC?

Strict medical, alcoolicul este definit ca unul care nu poate întrerupe consumul de alcool fără să apară o stare neplăcută cu semne și simptome fizice și psihice, adevărate crize careucid uneori. Starea este numită **sevrăj**. Tot alcoolic este acela care reia mereu, după întreruperi mai lungi sau mai scurte, consumul de alcool la un nivel care duce la complicații fizice, psihice și sociale. Alcoolismul are și el forme diverse:

- de tip Alfa: băutorul din cauza unor conflicte sau probleme
- de tip Beta: băutorul din obișnuință
- de tip Gama: băutorul dependent de alcool cu pierderea controlului
- de tip Delta: dependent de alcool cu alcoolemie constantă
- de tip Epsilon: alcoolismul periodic sau dipsomania.(4)

CÂND VORBIM DE ABUZ?

De abuz vorbim dacă :

1. Consumul se realizează în situații nepotrivite (conducerea unui autovehicul, sport, graviditate), în timpul desfășurării unor activități (consultații medicale, spovedanie, predare în școală)
2. Când se consumă până la stare de ebrietate
3. Când devine paliativ medical pentru probleme sufletești
4. Când consumul îndelungat depășește doza toxică pentru organismul uman, respectiv 40 g / zi la bărbați și 20 g / zi la femei.(5)

Trebuie să recunoaștem că aceasta reprezintă baza lărgită din care se “remarcă” mai apoi cei care pierd controlul asupra consumului, alunecând în dependență.

CÂT ALCOOL POATE SUPORTA ORGANISMUL?

Cercetări foarte serioase au dovedit că deja 40 de gr. alcool pur la bărbați (adică 2 sticle de bere, 400 ml. vin sau 100 ml. țârie) consumate aproape zilnic pe o perioadă mai îndelungată constituie deja un risc major pentru apariția unor boli interne. Pentru partea feminină, doza este limitată la jumătate. O femeie care lua zilnic 3-4 sticle de bere (sau echivalentul în alte alcooluri, 70 gr. alcool pur) are un risc de 100 ori mai mare decât celelalte de a muri de ciroză de ficat. Dependenții de alcool consumă în mare cam 200-500 gr. alcool pur! (6)

CUM SE EXPRESSĂ CONCENTRAȚIA ALCOOLULUI ÎN SÂNGE?

Concentrația alcoolului în sânge se calculează și se exprimă în promil (1‰) și înseamnă 1 ml alcool pur / 1 l de sânge. Consumul unei sticle de bere la un bărbat de statură mijlocie produce o alcoolemie de aproximativ 0,4 ‰. Ficatul sănătos reușește să elimine aproximativ 0,15‰ pe oră, adică 7 gr. alcool pur. Risc letal apare la o alcoolemie de peste 3‰. Moartea intervine de obicei la 5‰. (7)

CE SE ÎNȚELEGE PRIN DEPENDENȚĂ?

Dependența reprezintă starea unei persoane care este supusă unei ființe sau unui lucru (în cazul nostru alcool, droguri, stupefiante, tutun. etc.). Există două feluri de dependență :

1. Dependență fizică
2. Dependență psihică

1. Dependența fizică - este o stare adoptivă ce are drept consecință apariția de tulburări fiziologice și psihologice induse atunci când luarea de droguri este suspendată (starea de lipsă)

2. Dependența psihică - a cărei caracteristică este dorința imperioasă de repetare a consumului produsului toxic. În lipsa acestuia subiectul prezintă o stare depresivă anxioasă.(8)

FAZELE DE EVOLUȚIE ALE DEPENDENȚEI DE ALCOOL (9)

1.Faza prealcoolică a primelor simptome

Destindere și ușurare la consumul de alcool
Căutarea unor ocazii de băut
Refugiul zilnic
Creșterea toleranței
Consumul permanent pentru ușurare

2.Faza prodomală (premergătoare toxicomaniei)

Lacune ale memoriei
Consumul tănuț
Preocupare permanentă pentru băutură
Consumul lacom
Sentimente de vinovăție
Evitarea oricăror aluzii la alcool
Agravarea tulburărilor de memorie

3.Faza critică

Pierderea controlului (ca punct de trecere)
Încercări de justificare a modului de a bea
Probleme sociale
Afișarea unei siguranțe de sine exagerate

CE SE ÎNȚELEGE PRIN TOXICOMANIE?

Toxicomania reprezintă o tulburare de comportament caracterizată prin dorința sau trebuința compulsivă de a procura o substanță toxică în parte pentru, efectele sale “benefice”, în parte pentru necesitatea de a suprima efectele fizice dezagreabile ale sevrajului. Orice substanță care generează o toxicomanie acționează datorită impactului său asupra neurotransmișilor sau a receptorilor identificați în creier. (10)

Toxicomania este o apetență morbidă pentru substanțe halucinogene ce duce la efecte dăunătoare pentru consumatori și pentru societate. (11)

CE ESTE SEVRAJUL?

Sevrajul este legat de o acomodare a sistemului nervos la substanțe toxice utilizate în exces de subiect. Sevrajul se manifestă printr-o serie de simptome fizice sau psihice: anxietate, agitație, astenie, insomnie, anorexie, grețuri, vărsături, nădușeli, tremurături, amețeli, cefalee, contracții musculare. (12)

CE SUNT DROGURILE?

1. Drogurile sunt substanțe care acționează direct asupra funcțiilor S.N.C. modifică dispoziția psihică, motiv pentru care sunt numite și substanțe psihotrope sau psihoactive. Noțiunea de drog cuprinde atât anumite medicamente cât și alcoolul și stupefiantele. (13)

2. Drogul este un produs natural sau sintetic capabil să modifice comportamentul consumatorului și să genereze o dependență. (14)

3. Drogurile reprezintă acele substanțe de origine vegetală, animală sau minerală care se întrebuințează la prepararea unor medicamente și stupefiante.

4. Drog (vine din engleză : drug). Substanță care introdusă în organismul uman poate modifica una sau mai multe din funcțiile sale. Mai precis termenul desemnează substanțe psihotrope susceptibile de a genera dependență fiind din toxicomonogene; actualmente termenul desemnează substanțe interzise utilizate de toxicomani. (16)

5. În sens larg drogul reprezintă o substanță cu capacități curative, un medicament. În accepțiunea O.M.S. (Organizației Mondiale a Sănătății) este o substanță care absorbită de un organism viu modifică funcțiile acestuia. (17)

6. În sensul dat de convențiile internaționale înțelegem o substanță din cele supuse controlului prin Convenția Unică asupra stupefiantelor din 1961, precum și Convenția din 1971, ambele Convenții internaționale privind reglementarea regimului drogurilor și controlul lor. (18)

CE ESTE STUPEFIANTUL?

Este o substanță de cele mai multe ori medicamentoasă care inhibă centrii nervoși care provoacă o stare de inerție fizică și psihică și care folosită mai mult timp duce la necesitatea unor doze crescânde. (19)

CE SUNT PRODUSELE HALUCINOGENE?

Sunt acele substanțe care produc halucinațiile. (20)

CE SUNT SUBSTANȚELE PSIHOTROPE? (21)

Suntnt acele substanțe utilizate în medicația S.N.C. ca: hipnotice, sedative, neuroleptice, antidepressive, analgezice, anestezeice, antispastice etc.

Un renumit istoric evreu Moshe Carmily Weinberger, în lucrarea “Istoria evreilor din Transilvania (1643-1649)” (22), arăta cum comunitățile evreiești din Transilvania au construit la Alba Iulia (în apropierea actualei sinagogi) primul “cazan de răchie” (răchia din ebraică = tărie; “*Și a pus Dumnezeu tărie care să despartă pământul de cer*” - Fac. 1,6-8). Același istoric menționează programul lui Mihai Viteazul din mai 1600 la Teiuș unde se răzbuună pe populația evreiască pentru că ar fi livrat acea licoare îmbătătoare (răchia) soldaților secui se pare din oastea ce înainta spre Cluj. În Țara Românească, printr-o hotărâre adoptată la 1784 li se interzicea evreilor să mai arendeze moșii și să se mai ocupe cu cârciumăritul. (23) Apoi, în vremea lui Mihai Sturdza exista un memoriu care semnală că treizeci de mii de galbeni au fost dați de o “*tovărășie de jidani pentru ca să facă nepedepsit contrabandul rachiului*”. (24)

Un general român Constantin Dragu scria despre situația Basarabiei și Moldaviei din perioada interbelică a secolului XX: “*În Basarabia și Moldova sunt de zece ori mai multe cârciumi decât biserici și școli. Sunt cătune care nu au biserică sau școală dar au cel puțin două cârciumi. Din toți cârciumarii 90% sunt străini, în special evrei, care caută să prăpădească neamul omenesc cu băuturile ce le vând*”. (25)

Putem încheia acest scurt istoric despre droguri (alcool și stupefiante) cu o scurtă clasificare în funcție de acțiunea lor, din care să ne formulăm un tablou destul de concentrat despre efectele nocive la nivel psihofizic datorat consumului, și nu în ultimul rând reacțiile negative de la nivelul spiritual, deoarece am vorbit în introducerea acestei teze despre omul ca ființă dihotomică (trup și suflet - spirit sau duh).

Drogurile și substanțele psihotrope pot fi clasificate în funcție de acțiunea lor în :

1. analgezice
2. depressive
3. hipnotice

4. stimulente

5. halucinogene (26)

1. Analgezicele - servesc la atenuarea durerilor fără ca utilizatorul să-și piardă cunoștința; sunt medicamente cu acțiune neselectivă asupra S.N.C. (27)

2. Depresivele - sedativele

3. Hipnoticele (somniaferele) - sunt substanțe deprimante ale S.N.C. care provoacă somnul. (29)

4. Stimulentele - substanțe care acționează activând S.N.C., măresc activitatea creierului și măduvei spinării. (30)

5. Halucinogenele - acționează direct asupra S.N.C. provocând denaturarea percepțiilor, produc iluzii senzoriale; se mai numesc droguri psihedelice. (31)

Mai merită notat și reținut ravagiile pe care le face astăzi consumul de alcool în multe țări, așa zis civilizate ale Europei. Amploarea exactă a alcoolismului este necunoscută, estimările variind între 40.000 și 350.000 la o populație de 50 de milioane în Anglia, între 40 de mii și 100 de mii la o populație de 5 milioane în Danemarca anului 1974. În Norvegia consumul de băuturi alcoolice s-a dublat în 1977 față de 1957 datorită tinerilor. În S.U.A. 19% dintre adolescenții între 14 și 17 ani sunt considerați alcoolici. În fosta U.R.S.S. vârsta medie de consum exagerat de vodcă s-a deplasat spre 15-17 ani. În Anglia, în spitalele de psihiatrie, s-au internat nu mai puțin de 7.000 de bolnavi cu diagnostic legat de alcoolism (în anul 1970) iar pentru aceeași cauză în Suedia la 8 milioane de locuitori, numărul pacienților internați a fost de 13 mii. (32)

Astfel, conform unor specialiști de marcă între primele simptome ale consumului de alcool se numără : decăderea intelectuală și dezagregarea personalității. (33)

Este extrem de evident faptul că consumul de alcool și de stupefiante are efecte negative asupra sistemului sanitar, școlar, al sistemului economic în ansamblu, al politicilor economice, este o caracatiță care își întinde tentaculele în toate sferele vieții sociale și afectând un sistem în mod automat afectează și pe celelalte, existând o anumită interdependență mai mare sau mai mică.

Astfel că “îndoparea” cu aceste substanțe nu face decât să ducă la mărirea numărului zilelor absente de la lucru, numărului contravențiilor, crimelor, sinuciderilor, accidentelor de muncă sau de circulație, numărului de internări în spitale de boli somatice sau de psihiatrie etc. Iată o problemă gravă cu care se confruntă omenirea de azi parcă mai mult ca oricând și care merită toată atenția și tot efortul necesar, mai ales din partea călăuzitorilor spirituali care sunt preoții în vederea soluționării, tratării eficiente a “boli”.

Fenomenul consumului de droguri în România – înregistrări din „Epoca post decembristă”

În România fenomenul consumului de droguri, mai ales în rândul tinerilor, a început să-și întărească pozițiile și să se generalizeze mai ales după perioada 1993-1994 când marijuana și cocaina pătrund deja în unele licee și nu se cunoșteau decât puține date despre consumul drogurilor răspândit mai ales în unele cămine studențești prin intermediul unor fabricanți străini. (34) Comunitățile unde prinde consumul de droguri se găsesc într-o fază de dezorientare culturală; cultură în sens larg ca ansamblu de concepte funcționale sau valori care permit individului să se situeze într-o comunitate. (35)

Această dezorientare este mai pronunțată la tinerii care se găsesc într-o căutare, prin esență destabilizată de identitate în general și de identitate socială în particular.

În acest context consumul de droguri este deseori asociat de către tinerii în dificultate cu o cultură atractivă, o cultură alternativă, a contrariilor opusă unei comunități în care nu se simt integrați.

În fața acestor drame care se consumă în viața tinerilor în special (majoritatea imaturi, încă adolescenți, măcinați de crizele puberale, crize existențiale), Biserica, prin păstorii ei, trebuie să găsească modalitățile de a-i integra pe acești tineri în circuitul liturgic viu al Bisericii ca Trup Tainic al lui Hristos, capabil să umple de viață veșnică, prin harul Sfântului Duh ce se revarsă prin Sfintele Taine.

Protagonistii acestor drame, părinții, educatorii, tinerii și instituțiile sociale, au fost găsiți total nepregătiți pentru identificarea întâmpinarea și rezolvarea problematicii ridicate de consumul de droguri. Cei dintâi afectați, adolescenții, sunt lipsiți în primul rând de o informare corespunzătoare încă în ceea ce privește pericolul consumului de droguri (deși se fac pași importanți în acest sens prin lansarea de către I.G.P a “*Strategiei Naționale de luptă împotriva drogurilor*” și prin cotidianul “Ziua” care luptă cu succes în campania anti-drog), dar și de un ajutor psihologic și duhovnicesc specializat pentru depășirea momentelor de criză existențială.

Părinții și educatorii supuși inevitabil dificultăților de adaptare intergenerațională determinată de criza adolescenței se confruntă acum cu un nou pericol reprezentat de alcool și stupefiante. Mulți ani România a fost izolată, cel puțin parțial prin constrângeri politice și economice de acest flagel, însă după 1990 România s-a transformat într-o țară de tranzit, o placă turnantă pentru răspândirea tuturor tipurilor de droguri în lume.

Consumul de droguri în România s-a insinuat treptat, la început timid, apoi din ce în ce mai puternic, numărul consumatorilor crescând progresiv,

elevii și studenții ajungând să fie cei mai mari consumatori de droguri: *“Din neseriozitate sau teribilism sute de tineri clujeni devin victimele unui monstruos obicei: consumul de droguri. Strădaniile instituțiilor de a apăra imaginea liceelor eșuează într-o disperată campanie anti-drog la orele de dirigenție și la o ședință cu părinții. Sub diverse pretexte în aceste instituții de învățământ s-au instaurat gărzi, echipe de jandarmi care monitorizează activitatea elevilor în timpul programului de școală. Ceea ce se face este însă prea puțin pentru încetinirea fenomenului de consum de stupefiante în rândul minorilor. În tot acest timp căminele studențești rămân un paradis al consumatorilor și traficantilor de droguri”*, scria ziarul „Ziua”.(36)

Situația actuală prinde contururile clare ale unui fenomen social scăpat de sub control astfel încât s-ar crede că nu mai putem vorbi de stoparea lui, dar să nu uităm că Biserica prin Hristos Domnul are menirea și avantajul de a fi cea care trebuie să pună punctul pe i, să spună ultimul cuvânt în orice problemă deoarece Hristos este alfa și omega, începutul și sfârșitul tuturor lucrurilor. Putem să învățăm totuși unele lucruri interesante și utile din experiența americanilor care se confruntă de zeci de ani cu această maladie și care încearcă o explicare a fenomenului din punct de vedere psihologic și sociologic.

Enrich Fromm psihiatru și sociolog american de origine germană susține că: *“Societatea tehnologică industrială creează premisele unei agresivități maligne care se manifestă în două forme :*

- a) *ca distructivitate vindictivă*
- b) *ca distructivitate extatică”* (37)

În ambele cazuri consumul de droguri este explicat ca o formă de agresivitate împotriva individului însuși sub forma “rebeliunii instinctuale” sau a “rebeliunii extatice”. În America și în Occident, ca o particularitate a consumului de droguri, a fost mișcarea hippie, apărută ca o contra cultură a protestului în forme pașnice îndreptat împotriva convențiilor unei societăți dezumanizate și dezumanizante, dominate de reguli și de constrângeri. Principala particularitate a acestei mișcări a fost nonconformismul, manifestat prin refuzul convențiilor puritane, căutarea libertății spiritului și corpului, adoptarea unui tip de personalitate cu caracter autonom.(39)

După cum nihilismul este mama demenței, a nebuniei, la rândul ei demența are trei copii: *sexul, drogurile și violența*. Acești copii fiind născuți, ca și mama lor, din escopism? (încercare de evadare din cotidian prin distracții, fantezii, prin fuga în atemporalitate).(40) Putem constata clar că și în România de azi situația tinerilor implicați în consumul de stupefiante este determinată de aceiași factori psihologici și sociologici: crize spirituale, crize de personalitate, crize economice, diverse influențe ale unor mișcări filozofice, curente religioase etc.

Dacă în Anglia sau în S.U.A. cotidianele locale sau naționale sunt bombardate cu diverse titluri ca: “Afaceri cu drogurile columbiene”(41), “Tratând

cu demonii noii generații” (42), “Cura Psihedelică” (43), și la noi au început să apară numeroase articole în cotidienele românești care încearcă să dea pe față sechelele provocate de acest fenomen al consumului de droguri și încearcă o campanie anti-drog prin ambițioasele articole cu titluri ca: “Brigada anti-drog ține sub control piața de narcotice din Cluj” (44), “O țigară de cannabis cu 100 de mii de lei” (45), “Traficanții au apărut și dintre liceeni” (46), “Expo anti-drog la Târgul Mureș. Campanie în Ardeal” (46), „De la începutul anului lucrătorii C.Z.C.C.O.A. - Cluj au confiscat peste 90 kg. de heroină” (47).

Strategii de stopare a fenomenului consumului de droguri. Soluții pastorale. Tratamentul recuperator spiritual.

Stim că sună îndrăzneț însă în cele ce vor urma, încercăm să oferim și noi câteva posibile soluții la acest grav fenomen care se vor a fi în sinea lor o formă de tratament recuperator spiritual și în același timp, ținând cont de om ca ființă dihotomică și o formă de tratament fizică și psihică care poate avea succes numai prin conlucrarea medicilor psihiatri, a psihologilor și sociologilor cu Biserica unde: *“Toate le pot în Hristos, Cel Ce mă întărește”*. Biserica are menirea de a ne face să înțelegem că nu poate exista o recuperare integrală fizică și psihică fără o colaborare cu harul Sfântului Duh pe care îl oferă numai Biserica, ca Trup tainic al lui Hristos, prin Sfintele Taine și lucrări sfințitoare (Ierurgii).

Trebuie să știm că România nu a rămas în afara preocupărilor internaționale de luptă împotriva drogurilor astfel că prin legile care s-au dat s-a făcut publică în România Convenția Internațională de la Geneva, o convenție între statele lumii de luptă împotriva limitării fabricării și distribuirii stupefiantelor. De asemenea, România aderă și la Convențiile Internaționale privind regimul stupefiantelor din 1961 și 1971. Codul Penal Român din 1968 prin art. 312: „*încriminează circulația produselor și substanțelor stupefiante și cultivarea plantelor în scopul producerii acestor substanțe*”.

În ceea ce privește strategiile de stopare a fenomenului consumului de droguri putem enunța faptul că deja la nivel național a fost lansată “Strategia Națională privind drogurile” (48), al cărei obiectiv este reducerea cererii și ofertei de stupefiante. Această strategie națională privind drogurile este unul dintre cele mai importante rezultate ale proiectului : “Luptă împotriva drogurilor” care a fost finanțat cu 750.000 de euro în cadrul unui program PHARE. (49)

Aflăm tot din cotidianul “Ziua” că există deja, la nivel național, numeroase centre de consiliere a tinerilor cu probleme legate de consumul de

stupefiante, cu personal specializat (psihologi, medici, asistenți sociali) care oferă consiliere gratuită tinerilor aflați în această situație precum și un material informativ anti-drog.

Aceste centre există deja în marile orașe ca :

- București - sectorul 1 - leagănul sf.Ecaterina, B-dul Mareșal Averescu nr. 17, tel. 9341
- sectorul 2 - Spitalul Sf. Ciprian, Sos. Pantelimon nr.27, tel. 9342
- sectorul 3 - Str. Liviu Rebreanu 32 C, B-dul P.M. 72, Sc. A, Et. 1, Ap. 10, tel.9345
- sectorul 4 - Str. Mirea Mioara Luiza, nr. 1A, tel. 9344
- sectorul 5 - Piața 13 Septembrie, Str. Antiaeriană nr. 6, tel. 4202545/9345
- sectorul 6 - B-dul Iuliu Maniu nr. 111, tel. 9346
- Județul Alba - Alba Iulia, în clădirea Prefecturii. Tel.934
- Județul Argeș - Pitești, Serviciul de evidență informatizată a persoanei (Evidență populației), tel. 934
- Județul Arad - Arad, clădirea Prefecturii, tel.934
- Județul bacău - bacău, Sediul Fundației Betania, tel. 934
- Județul Bihor - Oradea, clădirea Prefecturii, tel. 934
- Județul Brăila - Brăila, Policlinica nr. 2, tel. 934
- Județul Bistrița Năsăud - Năsăud, clădirea Prefecturii, tel. 934
- Județul Botoșani - Botoșani, clădirea Prefecturii, tel. 934
- Județul Brașov - Brașov, clădirea Prefecturii, tel. 934
- Județul Călărași - Călărași, clădirea Prefecturii, tel. 934
- Județul Caraș Severin - Reșița, Piața 1 Dec. 1918, nr. 7, et. 1. Cam. 5, tel. 934
- Județul Constanța - Constanța, Alea Albatros, nr. 1, tel. 934
- Județul Covasna - Sf. Gheorghe, str. Kossuth Lajos, nr. 1, tel. (0267) 351817/934
- Județul Dâmbovița - Târgoviște, Sala Sporturilor, tel. 934
- Județul Dolj - Craiova, Oficiul Județean de Cartografie și Geodezie, str. Breslei, nr. 26, tel. 934
- Județul Gorj - Tg. Jiu, Direcția Județeană a Tineretului și Sporturilor, tel. 934
- Județul Galați - Galați, Pavilionul Administrației și Prefecturii, str. Domnească, nr. 56, bl. Cristal, tel. 934
- Județul Giurgiu - Giurgiu - Policlinica Giurgiu, șos. Alexandriei, nr. 7-9, tel. 934
- Județul Hunedoara- Deva, B-dul 1 Decembrie nr. 1, tel. 934
- Județul Harghita - Miercurea Ciuc, Direcția de Sănătate Publică, tel. 934
- Județul Ialomița - Slobozia, Direcția Județeană a Tineretului și Sporturilor, tel. 934
- Județul Iași - Iași, Căminul Școlii sanitare Postliceale, tel. 934
- Județul Mehedinți - Drobeta Turnu Severin, Clădirea Prefecturii, tel. 934
- Județul Neamț - Piatra Neamț, Direcția Județeană a Tineretului și Sporturilor, str. Ștefan cel Mare, nr. 16, tel. 934
- Județul Olt - Slatina, Clădirea Prefecturii, tel. 934
- Județul Prahova - Ploiești, Inspectorat Județean, str. Maramureș nr. 6, tel. 934
- Județul Sălaj - Zalău, Direcția Județeană a Tineretului și Sporturilor, tel. 934
- Județul Sibiu - Sibiu, Platul Copiilor, str. Constituției, nr. 5, tel. 934
- Județul Satu Mare - Satu Mare, palatul Administrativ, Piața 25 Octombrie, tel. 934
- Județul Suceava - Suceava, Casa Județeană de Asigurări de Sănătate, str. Prof. Murariu Leca, tel. 934

- Județul Tulcea - Tulcea, Direcția Județeană de Sănătate Publică, tel. 934
- Județul Timiș - Timișoara, Centrul de Consiliere și Informare a Victimelor, tel. 934
- Județul Teleorman - Alexandria, str. Libertății, nr. 1, tel. 934
- Județul Vrancea - Focșani, Primăria, str. Dimitrie Cantemir, nr. 1 bis parter, tel. 934
- Județul Vaslui - Vaslui, Clubul tineretului, tel. 934
- Județul Ilfov - Inspectoratul Poliției Județene, tel. 9343

Test Antidrog - test rapid de depistare narcotic în organism - Policlinica cu plată nr. 3, București, calea Șerban Vodă, nr. 53, tel. (021) 3365503, în fiecare zi lucrătoare între orele 8 - 15. Costul unui test 2 USD, iar rezultatul se dă în 15 minute

Consiliere Post Cură Asociația Română Antidrog, tel. 0745 103527; persoana de contact : Ilinca Palade

Consiliere psihologică Psihologul Brigăzii Ziua Antidrog, tel. 0744 872243

La București și la Iași există 2 clinici de dezintoxicare dotate cu personal specializat în dezintoxicarea pacienților dependenți de stupefiante, prin urmarea unui tratament cu metadină (o substanță care substituie drogurile grele ca heroina, cocaina, opiumul) tratamentul poartă denumirea de “Tratament substitutiv cu metadină”. (51) În București este vorba de clinica de tratament “Prof. Dr. Alexandru Obreja” care îl are ca șef de clinică pe Cristian Bellu Bengescu, medic primar, specialist în toxicomanii, bursier al Consiliului Europei. La Iași este vorba de clinica de dezintoxicare “Socola” ce are ca medic principal pe Radu Andrei, coordonator principal al programului din cadrul spitalului “Socola”.

Există de asemenea un raport UNAIDS (Unite Nations Programme on Aids) privind problema tratamentului cu metadină, proiectat în aceste clinici și intitulat: “Raportul privind problemele tratamentului de substituție cu metadină în România”. (52) Acest raport este făcut în anul 2000 de o comisie europeană (între timp situația s-a mai îmbunătățit) care constata că nu există la nivel național o bază de prelucrare și colectare a datelor privind numărul toxicomanilor. De asemenea se declarau nemulțumiți de calitatea și eficiența tratamentului cu metadină din România, deși, între timp, potrivit informațiilor din cotidianul “Ziua”, situația s-a ameliorat cum prezentam în rândurile anterioare.

Acest raport întocmit de UNAIDS (sau raportul ESPAD) este necesar să se încheie cu un calificativ pozitiv, pentru a întruni condițiile integrării europene pentru România. Potrivit raportului, situația este destul de precară, cu numeroase deficiențe în tratarea bolnavilor, însă putem spune că secția de la Iași (Socola) deține un avantaj, acela de a se afla departe de zonele principale de trafic și consum de stupefiante (București, Timișoara, Cluj). Cam acesta ar fi pe scurt concluziile acestui raport pe anul 2000.

În ceea ce privește situația alcoolicilor, numai la nivelul județului Sibiu există centre de dezintoxicare de la Vurpăr (pt. femei) și de la Șura Mică

(pt. bărbați) coordonate și monitorizate în cadrul unui program al “Asociației pentru ajutorarea persoanelor dependente de alcool și alte droguri, Crucea Albastră din România” (Aceasta este Organizația creștină ecumenică membru asociat la Federația Internațională cu sediul la Berna – Elveția, în cadrul ei funcționând cele 2 centre de recuperare medico-psihosociale).

Merită amintit ca exemplu și să luăm aminte la eforturile depuse de americani în eradicarea alcoolismului și a consumului de alte substanțe toxice, o lucrare de referință în acest sens fiind “Alcool și Alcoolism. Enciclopedia Drogurilor Psihoactive” de Ross Fishman membru în Consiliul Național de tratare a Alcoolismului al S.U.A. (53) și Solomon H. Snyder profesor în psihiatrie și farmacologie.

Este interesant de urmărit etapele pe care le urmează americanii în tratarea alcoolismului :

1. Dezintoxicarea
2. Reabilitarea
3. Terapie ambulatorie
4. Grijă față de sobrietatea timpurie și cea târzie

Deși am fi tentați să spunem că datorită situației economice americanii dispun de un asemenea program bine stabilit în prevenirea, intervenția și tratarea tuturor formelor de toxicomanie, aceasta nu ne absolvă pe noi ca să nu ne dovedim bine pregătiți și bine intenționați în a trata fenomenul consumului de substanțe toxice împreună cu oameni de specialitate.

1. Dezintoxicarea - constă într-o detoxifiere a celulelor hepatice, a întregului organism, o curățire a trupului în urma excesului de alcool încercând repunerea în funcțiune a ficatului, obișnuindu-l să lucreze iarăși în absența alcoolului. (54) Procedura de dezintoxicare ca tehnică este adoptată din 1970 și constă în 5 zile de spitalizare în care i se administrează diverse substanțe care îi alină tulburările, disconfortul psihic și fizic mai ales în cazul de *delirium tremens*; netratarea urgentă în acest caz (o gravă fază de alcoolism) fiind fatală în peste 20% din cazuri. (55)

2. Reabilitarea - constă în ajutorarea pacienților de a-și redobândi productivitatea în muncă, abilitățile, îndemânarea, urmează dezintoxicării și poate dura de la 4 săptămâni la 6 luni. Se realizează prin cursuri cu profesori de psihologie și medici psihiatri folosindu-se metoda “terapii în grup” (în care fiecare învață din experiența altuia) încercând stabilirea disfuncțiilor din viața fiecăruia, reintegrarea în mediile sociale din care s-au rupt, în familiile lor - o reîncercare de refacere a statutului lor social. (56)

3. Terapie ambulatorie - nu mai

necesită spitalizare, pacientul este

ajutat să se reînsănătoșească prin stabilirea de relații de prietenie cu ceilalți pacienți, terapia include: meditație, relaxare, acupunctură, consiliere nutrițională, terapia scrisului, terapia recreativă de restabilire a îndemânărilor, a abilităților intelectuale sau de alt tip - prevenirea recidivei este scopul principal al acestei etape și dezvoltarea sobrietății, a seriozității. (57)

4. Grija față de sobrietatea târzie și timpurie - este perioada cea mai dificilă deoarece se încearcă stoparea definitivă a consumului de alcool, este încurajată abstenența totală, respectul față de sine și față de ceilalți; încă mai există posibilitatea recăderii în patima alcoolului, pacientul fiind încă încercat de anxietate, furie, frustrări, vină, depresii, rușine sau îi vine greu să renunțe la ideea că cel care până mai ieri îi era un bun prieten, în cazul nostru alcoolul, astăzi trebuie să-l vadă ca un dușman de moarte, însă, prin dobândirea sobrietății târzii învață să-și stăpânească aceste simțăminte.

Desigur că întreg programul este coordonat de cadre specializate, în clinici speciale în care printre programul activităților zilnice este menționată și “rugăciunea în grup către Dumnezeu” pe Care Îl văd pur și simplu ca o putere (ceva indefinit, impersonal), singura care poate să-i readucă la sănătate. (59)

Constatăm din experiența americanilor că nici o metodă practic nu este completă în a recupera pacienții dacă nu apelăm la harul lui Dumnezeu; de fapt rugăciunile făcute în cadrul terapiei în grup sunt mai mult o formă de autosugestie, fiind impropriu spus rugăciune este un punct dintr-o declarație pe care toți o fac prin participarea la cursurile de recuperare, Dumnezeul lor fiind nedefinit, impersonal (nici nu este vorba de Hristos), încercarea de definire a lui Dumnezeu fiind una de tip new-ageistă, o simplă filozofie întrupată în programul de recuperare psihologică.

Nu căutăm să intrăm în detalii de natură dogmatică, dar experiența lor s-ar traduce la noi prin necesitate existenței în aceste clinici a unui preot care să săvârșească Sfânta Liturghie și celelalte Taine și rugăciuni, fiind cea mai potrivită experiență a comuniunii între bolnavi.

Soluții și recomandări

1. Printre soluțiile propuse ar fi **prezența preotului în clinicile de dezintoxicare** cu scopul consilierii duhovnicești a bolnavilor aflați în tratament consiliere care desigur este mai bună decât cea psihologică (ca să nu uităm de specificul ortodox al unei țări ca România), deoarece preotul oferă harul Sfântului Duh prin Sfintele Taine și cel mai important este harul iertării și dezlegării de păcate prin Sfânta Taină a Spovedaniei. Într-un cuvânt, existența unei capele în care să se săvârșească Liturghia și celelalte Sfinte Taine, prin care se

poate astfel revărsa harul Sfântului Duh peste cei suferinzi.

2. **Semnale de alarmă din partea Sfântului Sinod** legate de gravitatea fenomenului consumului de droguri credem că ar sensibiliza autoritățile și opinia publică.

3. **Predici** antialcool și antidrog ale preoților în biserici care pot ajunge prin diferiți oameni până la inimile celor confrunțați cu astfel de probleme.

4. **Cunoștințe temeinice ale preotului de psihologie, sociologie și medicină** (care formează preotului simțul obiectivității, al realității), deoarece în demersul terapeutic pot interveni recidive, căderi, care “pot fi mai mari decât cele dintâi”, iar preotul, în scaunul de spovedanie și în colaborare cu echipele de medici, cu cadrele specializate, trebuie să știe să ofere cele mai bune soluții.

Referitor la cunoștințele temeinice ale preotului merită în acest sens redată câteva crâmpie din Washington Post (cotidian de mare tiraj din S.U.A.) în care, potrivit ultimelor studii se menționează: *“Într-adevăr câțiva oameni de știință cunosc în sfârșit o regiune a creierului unde cocaina acționează deplin și are o influență puternică; este vorba despre o structură numită «nucleus accumbens» care este responsabilă de ajutorul dat în orientarea omului și mișcarea lui spre lucrurile pe care le găsește plăcute indiferent dacă obiectul dorinței sale este un membru de sex opus, un vin bun sau cocaină”*. Pe deasupra, cercetătorii cunosc exact partea moleculară din *nucleus accumbens* unde moleculele de cocaină se leagă la receptorii săi speciali.

Acest fapt a condus la o mai bună înțelegere al rolului pe care cocaina îl joacă în suprastimularea celulelor nervoase ale creierului, un fenomen care determină pe utilizatorul de cocaină să se simtă bine. Înarmați cu aceste noi cunoștințe, noi substanțe au fost folosite în tratarea celor mai grave simptome cauzate de cocaină, în suprimarea depresiilor asociate consumului de cocaină. Cât de repede ajunge cocaina la creier, cât de repede atacă S.N.C.? „Nu suntem siguri, este o reacție prea rapidă să fie măsurată în laborator”, spune Johnathan Katz farmacolog și specialist în simptomatologia toxicomanilor de la Institutul Național al Abuzului de Droguri din S.U.A.. Katz spune că imediat ce cocaina este asimilată ajunge la creier în câteva secunde. O simplă doză semnificativă de cocaină este suficientă ca o persoană cu istorie în folosirea cocainei să capete o accelerare dublă a ritmului cardiac, însoțită de o accelerare a respirației, a creșterii tensiunii arteriale. Foamea, oboseala și depresia slăbesc în intensitate, subiectul devine viguros, fericit, hipersexual, prietenos și agitat.

Câțiva oameni de știință descriu această colecție de senzații ca pe o stare de euforie. Totuși o explicare completă despre cum cocaina produce euforie rămâne evazivă, cercetătorii susțin că drogul afectează sistemul limbic (o parte a creierului implicată în puterea de răspuns emoțională). Oamenii de știință cred că cocaina stimulează nucleul accumbens prin intervenția unui agent chimic special numit **dopamină**. Fiecare moleculă de dopamină traversează spațiul

sinaptic? Atașându-se la un receptor al unei celule primitoare iar apoi se reîntoarce în neuronul care a eliberat-o potrivit lui Michael Kuahr (specialist al Centrului de Cercetare al Adicției al S.U.A.), ea forțează dopamina să rămână în spațiul sinaptic unde continuă neîncetat stimularea neuronului primitor.

Într-un anumit sens nu este cocaina cea care determină o utilizare crescândă, ci dopamina care suprastimulează nucleul acumbens. „*La o persoană normală*, spune George Koal (specialist la Institutul de cercetare al toxicomaniei în San Diego) *nucleul acumbens poate fi activat din când în când, dar sub influența cocainei o persoană se simte non-stop umplută de plăcere, un fel de hedonism cerebral, de aceea cocaina este așa de puternică*”. (60)

Am menționat aceste descoperiri din lumea medicală pentru a ilustra utilitatea acestora în producerea de noi substanțe utilizate în tratamentul de substituție pentru cocaină. Referitor la situația alcoolicilor părintele Necula spune: “*Să fim foarte bine înțeleși, un dependent de alcool nu se vindecă numai cu vorbe bune sau intenții pozitive. El are nevoie de consiliere spirituală, dar și de specialitate precum și uneori de sprijinul pe care îl poate acorda un grup alcătuit de cei scăpați din ghearele acestui teribil dușman care este alcoolul*”. (61)

Pornind de la un citat din filozofia chinezului Lao Tse: “*Vede limpede cel care privește de departe și ca prin ceață cel care ia parte*”, același părinte Necula recomandă : “*să nu uităm nici o clipă că pentru a ajuta un dependent de alcool trebuie să-i arătăm sentimentul comunității și al comuniunii (acesta este glasul Bisericii), să-l facem să accepte că este dependent și să-i creăm un teren propice pentru exercițiu în abținere, să nu-i vorbim de abținere turnându-ne în propriul pahar, să-i explicăm mereu și mereu că nu este o rușine să fii dependent, dar este o rușine să nu te tratezi ca atare... este de ocolit ideea conform căreia dacă îi facem 1,2,3,...7 Masluri, iese imediat din patimă*”.(62)

5. Evitarea considerării soției, părinților, rudelor sau colegilor ca cel mai bun ajutor în astfel de cazuri. Deoarece nu în puține cazuri soția este fie dependent de alcool, fie codependent la mentalitate (socotește o rușine beția bărbatului, pentru că n-are ce face, pentru că viața-i grea, prețuri mari etc.). Nici părinții nu sunt ei mai indicați pentru că între ei și copiii lor dependenți de alcool s-au adunat suficiente stări conflictuale care au mărit distanța normală de comunicare. (63)

6. Trebuie să ținem cont de om ca ființă dihotomică și trebuie căutate **terapiile de împreună vindecare a trupului și a sufletului**, o informare solidă, consistentă despre repercusiunile drogurilor asupra sănătății omului.

7. **Duhovnicul**, în toate cazurile, trebuie să fie cel mai bun prieten al dependentului în curs de vindecare, el trebuie să-l poată pomeni la fiecare slujbă, mai ales la Liturghie ca pe un bolnav pentru a se izbăvi de boala sa.

Cel care este dependent de alcool vorbește foarte greu despre experiențele sale - se cere multă delicatețe, discreție și migală comunicațională,

el se simte un ratat și suferă din cauza reproșurilor pe care și le face sau a învinuirilor aduse de alții. Se poate întâmpla ca el să știe de toate acestea înlăuntrul său dar să nu le recunoască, atunci comportamentul său devine agresiv: *“Nu-i suficient să-l amenințăm că nu mai are voie să se împărtășească câțiva ani, ci trebuie să parcurgem cu el întreg suișul conștientizării și mai apoi al întăririi, al desăvârșirii cunoștinței că alcoolul este dușmanul lui cel mai mare și cel mai urâcios”*, ne spune părintele Necula. (64)

Ne propunem ca în încheierea capitolului să prezentăm o statistică, ceva mai recentă, privind numărul consumatorilor de droguri din București publicat în ziarul *Adevărul* sau în *Iisus Biruitorul*, bazându-se pe informații concrete preluate de la Institutul național de medicină legală: *„În 4 ani în București numărul consumatorilor de droguri a crescut de 30 de ori! Printre drogați sunt și copii în vârstă de 9-10 ani și șomeri; calculele arată că în medie consumul anual a ajuns la 7,15 tone de heroină pură în vreme ce poliția a confiscat în 2001 doar 4,73 kg.”* Aceasta este concluzia unui studiu de evaluare a situației utilizatorilor de droguri injectabile în București, Iași, Timișoara, Constanța, efectuat în perioada Ianuarie - Iunie 2002, și finanțat de UNICEF. Peste 70% din consumatorii de heroină injectabilă sunt persoane fără ocupație sau șomeri, 47% din consumatorii din capitală au terminat școala generală, 36% liceul, 42% sunt fără ocupație, 27% șomeri, 16% au un loc de muncă și 18% sunt studenți. La data întocmirii raportului, s-a concluzionat că toxicomanii cheltuiesc 24 de milioane de lei lunar pentru a-și cumpăra drogul, o doză costă 200.000 de lei (în capitală), nivelul de consum se situează la 2-4 doze pe zi, peste 80% sunt tineri între 16-29 ani; media de consum de doze pe an în capitală e de 43 milioane rezultând de aici un trafic de stupefiante de 265 milioane de dolari.

Rezultatele acestui studiu au determinat Comisia Națională de luptă Anti-Sida să tragă un semnal de alarmă privind pericolele de sănătate publică legate de consumul de droguri, cât și creșterea numărului de persoane infectate cu HIV. În țările din Europa de Est toate epidemiile de HIV se înregistrează în rândul consumatorilor de droguri injectabile. (65)

Ne permitem să punem într-un fel punct acestei dezbateri, însă nu problemei, cu un sfat ce ne vine de la binecunoscutul realizator de emisiuni, Cristian Tabără (absolvent al Facultății de Teologie din București) și adresat tinerilor consumatori: *„O doză de drog nu schimbă lumea. Am cântat și eu rock, știu așadar ce înseamnă ieșirea din rând, dorința de altceva, nevoia de exprimare și completare a personalității cu ceva ieșit din comun. Mai știu de asemenea și ce înseamnă blazarea și refuzul în fața unei lumi sterile, ostile și ignorante, impulsul de a nu da doi bani pe o societate de indivizi mărunți și plicticoși. Știu cum sunt toate acestea, la care se adaugă și teribilismul, non-conformismul sau snobismul care duc la abuz de alcool, sex, violență, droguri. Am văzut destui ratați care le-au luat pe rând*

nicăieri. Nimic din jurul lor nu s-a schimbat, fiindcă o doză de drog nu schimbă lumea ci amețește doar mintea celui care o ia. Mai rău: de drog nu mai scapi, nu există cură de dezintoxicare eficace 100%. De drog se moare mai devreme sau mai târziu. Fericirea drogatului este o minciună prea scumpă: durează doar cât ține efectul prizei și duce la sfârșitul garantat. Nu vă faceți iluzii! Rockerii care s-au drogat la greu au murit ca niște câini. Luați din muzica lor doar partea bună. Nu cumva să credeți că vă puteți lăsa înaintea ca situația să devină prea gravă. Odată intrat în horă, la finalul dansului, îți cântă preotul. Mai bine nu vă apucați. Aveți vreo supărare? Găsiți cu cine să discutați. Cel mai bine așa “. (66)

Note bibliografice:

1. Ralf Schneider, Ingrid Lux, Holger Lux: „Alcoolismul și medicamentele droguri”, Editura Hora-Sibiu, 1999, pg. 20.
2. Eberhard Reith: „Alcoolismul - o boala? „, Editura Hora, Sibiu, 1999, pg. 33.
3. Ibidem, pg. 34-35.
4. Pr. Constantin Necula: „Sarea pământului”, vol. I, Studii și articole de pastorală - Editura Tehno Press, Iași 2002, pg. 149.
5. Ibidem
6. Ibidem
7. Ibidem
8. Norbert Sillamy: „Dicționar de psihologie - LAROUSSE”, Editura Univers Enciclopedic, București 2000, pg. 106.
9. Pr. C. Necula, Op. cit., după „Evoluția Alcoolismului”, Ed. Hora, Sibiu, Ediția a-II-a, Dr. Holger Lux, pg.150.
10. „Dicționar de psihologie”, Ed. Humanitas, București, pg.688.
11. Norbert Sillamy, „Dicționar de psihologie - Larousse”, Edit. Univers enciclopedic, Buc.-2000, pg. 106.
12. Roland Doron și Francoise Parot, Op. cit., pg.788-789.
13. Ralf Schneider, Ingrid Lux, Holger Lux , Op. cit, pg. 13.
14. Norbert Sillamy, Op.cit., pg. 106.
15. Gen. Prof. Univ. Dr. Ion Suceava: „Îndrumar privind controlul vămilor antidrog din România”, Direcția generală a vămilor, Ministerul de Finanțe, 1995, pg. 11.
16. Jaques Postel: „Dicționar de psihiatrie și psihopatologie unică” LAROUSSE, Editura Univers Enciclopedic, București 1998
17. Ștefan Pop și Elena Pleșca: „Ghid antidrog”, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu 2000, pg. 3.
18. Ibidem, pg. 4.
19. Gilles Ferreol: „Adolescenții și toxicomania”, Editura Polirom, Iași 2000, pg. 32.
20. Gen. Prof. Univ. Dr. Ion Suceava , Op.cit.,pg. 11.
21. Ibidem
22. Mushe Carmilly Weinberger: „Istoria evreilor din Transilvania (1643-1649)”, Editura Enciclopedică, București 1994, pg. 43.
23. Pr. C. Necula, Op.cit., pg. 137.
24. Gabriel Constantinescu: „Evreii din România”, Editura FRONDE din Alba Iulia, pg. 57.
25. Gen. Dragu Constantin: „Fapte de împlinire într-o înțărare și prosperitatea neamului și înălțarea puterii morale a armatei”, Sibiu , Tipografia Școlii Militare, 1926, pg. 128.
26. Ștefan Pop și Elena Pleșca, Op. cit., pg. 12.
27. Ibidem
28. D. Dobrescu: „Farmacodinamii”, Editura Didactică și Pedagogică, București 1977, pg.179.
29. Ștefan Pop și Elena Pleșca, Op. cit., pg. 13.
30. Ibidem

31. Ibidem
32. Țuculescu Mironțov, Predescu, Oancea: *“Sănătatea mintală în lumea contemporană”*, Editura Medicală, București 1986, articolul de Predescu, Romilă, Mitonțov : *„Alcoolismul. Importanța și răspândire, cauze, consecințe, măsuri de stăvîlire”*
33. Pr. C. Necula, Op.cit., art. *„Alcoolul duhul diavolului sau nenorocita paternitate a unui păcat”*, pg. 126.
34. Sorin M. Rădulescu: *„Sociologia problemelor sociale ale vîrștelor”*, Editura Luminalex, pg. 235.
35. Gilles Ferreol, Op.cit., pg. 30.
36. Ziarul „Ziua” an I, nr. 1, săptămîna 4-10 decembrie 2002, *„Elevii și studenții, cei mai mari consumatori de droguri. Școala cuibul vicilor sociale”*, pg. 2-3.
37. Erich Fromm: *„Texte alese”*, Editura Politica, București 1983, pg.490 -497.
38. Nathan Adler: *„The Antinomion personality: The Hippie Character Type”*, preluat după Lary Silverstein: *„The Sciology of Youth Evolution and Revolution”*, New York, Mocmilan Publishing Co. Inc., 1973, pg. 148-166.
39. Stelian Turlea: *„Bomba drogurilor”*, București , Editura Humanitas, 1991, pg. 7.
40. Joan Marler și Andrew Wermuth: *„Tinerii vremurilor de pe urmă (ultima și adevărata răzvrătire)”*, Editura Sofia, București 2002, pg. 28.
41. *„Drugs, Society and Behavior”* - Annual Edition 95/96, Duskin Publishing Group, Brown and Benchmark Publishers; Editor: Erich Goode *„State University of New York at Stony Brook”* ;ARTICLE 39, pg. 187 -190.
42. Ibidem, ARTICLE 27, pg.126 - 128.
43. Ibidem, ARTICLE 54, pg. 263 - 265.
44. Ziarul „Ziua”, An I, nr. 2, săptămîna 1 -17 decembrie, 2002, pg. 2-3.
45. Ibidem
46. Ziarul „Ziua”, An II, nr. 5, săptămîna 15 - 21 ianuarie, 2003, pg. 2.
47. Ziarul „Ziua” An I , nr. 2 , săptămîna 11 - 17 decembrie 2002 , pg. 2-3.
48. Ziarul „Ziua”, An I ,nr. 1, săptămîna 4 - 10 decembrie 2002, art. *„A fost lansată Strategia Națională privind drogurile”*, pg. 2-3.
49. Ibidem
50. Ibidem, pg. 4.
51. Pr. Ioan Florin Florescu: *„Ideea creștină”* art. *“Luptătorul cu moartea albă”*, nr. 2 ,2001, IASI,pg. 26.
52. Pr. Ioan Florin Florescu, rev. „Porunca Iubirii”, vol. 4, Sibiu, pg. 73-74.
53. Ross Fishman: *„Alcool and alcoholism. The encyclopedia of Psihoactive Drugs”*, National Council of Alcoholism, General Editor, Proffesor Solomon H.Snyder, M.D. Distinguished Service Proffesor of Neuroscience, Pharmacology and Psychiatry at Sonn Hopkins University School of Medicine, Burke Publishing Company Limited (Londra, Toronto, New York)
54. Ibidem, pg. 73.
55. Ibidem, pg.74.
56. Ibidem, pg.75.
57. Ibidem, pg. 76-77.
58. Ibidem, pg. 78.
59. Ibidem, pg. 81.
60. William Booth (Washington Post Staff Writer) : *„Advancing methods treating addiction”*, art. *„The How and Why of Cocaine High”*, from *„Washington Post National Weekly Edition”*, March 26- Aprilie 1, 1990
61. Pr. C. Necula, Op. cit.,pg. 153.
62. Ibidem, pg. 150 - 151.
63. Ibidem, pg. 152.
64. Ibidem
65. Ziarul „Adevărul” - Rubrica Actualitatea și „Iisus biruitorul”, Săptămînal duhovnicesc al Oastei Domnului, anul XIV, nr. 11(362), săptămîna 10-16 Martie 2003, art. *„Moartea Albă sau tăcerea răspunsurilor”* -Romeo Petrașciuc
66. *„Antidrog Ziua”*, an II, nr. 13, săptămîna 12-18 Martie 2003, pg. 3.

Cum să faci din propriul copil un delincvent

Departamentul de poliție din Houston (SUA) a difuzat o listă cu 12 sfaturi folositoare în educarea progeniturilor. Părinții cărora le este destinat textul, trebuie însă să citească îndemnurile pe dos. Căci ei sunt învățați nu ceea ce ar trebui, ci ceea ce n-ar trebui să facă dacă doresc ca odrasla să nu ajungă mai târziu un delincvent. Iată, deci, cele 12 povețe. Nimănui nu-i strică să le știe...

1. Încă de mic, dați-i copilului tot ce vrea. În felul acesta va crește cu convingerea că toată lumea trebuie să-i ofere orice are el nevoie.
2. Când spune cuvinte urâte, râdeți în fața lui. Asta îl va face să creadă că este amuzant.
3. Nu-i asigurați nici o formare spirituală. Așteptați până va împlini 21 de ani și lăsați-l atunci „să decidă pentru sine”.
4. Evitați să-i spuneți „nu este bine”, pentru că i-ați putea crea un complex de vinovăție. Mai târziu, când va fi arestat de poliție, asta l-ar putea face să creadă că societatea este împotriva lui, iar el - un persecutat.
5. Strângeți ceea ce lasă aruncat pe jos. Faceți totul în locul lui, astfel încât să se obișnuiască a arunca responsabilitatea asupra altuia.
6. Fiți de partea lui în disputele cu vecinii, profesorii și polițiștii. Asigurați-l că toți s-au unit împotriva lui.
7. Certati-vă des în prezența copiilor. În felul acesta ei nu vor fi șocați când, mai târziu, totul va merge rău în familie.
8. Dați copilului câți bani de buzunar vrea. Nu-l lăsați niciodată să și-i câștige singur.
9. Faceți-i pe plac și împliniți-i toate dorințele în materie de confort și hrană. Dar aveți grijă să i le satisfaceți cu vârf și îndesat, coplesindu-l.
10. Lăsați-l să citească orice text și să asculte orice muzică îi cade în mână. Aveți grijă să sterilizați bine vesela și paharele, dar lăsați-i spiritul să se hrănească cu deșeuri.
11. Când are probleme serioase, scuzați-vă spunând: „niciodată n-am știut ce să mă fac cu el”.
12. Așteptați-vă la o viață grea. Probabil veți avea nevoie să fiți pregătiți din timp pentru asta.

(Lumea, nr. 7/2003)

Hristos s-a înălțat!

S-a înălțat Iisus la ceruri,
Fiți și voi măreți, creștini!
 Și iubiți a lui lucrare,
Nu stați sceptici și străini!
Nu fiți orbi în ziua mare,
 Nu vă închinați formal,
 Biruiți a voastră fire!...
Nici măcar un singur val
Nu-și rotește-n mare apa
 Fără știrea lui Iisus,
Nici o frunză nu se mișcă
 Fără voia cea de sus,
Nici o ploaie nu inundă,
Nici un foc nu arde-n van,
 Nici o clipă nu e-n oră
 Fără timpul dintr-un an,
Nici o pasăre nu zboară,
Nici sămânța pusă-n glie

Nu dă rod fără de știre,
Și nici mâna mea n-ar scrie!
Nimeni nu-i mișcat de sine
Cu folosul ce-l gândește,
Spovediți-vă de-ndată,
Iisus, Fiul, ne iubește!
Are milă de păcate,
Nu cârțiți la întâmplări,
Domnul știe de dreptate
Și-are legi pentru-ndreptări!
Veniți toți la rugăciune
Strângeți risipirea minții,
S-aibă parte de minune
 Și copiii și părinții!
Ca și-atunci e și acuma,
Sfinții toți sunt în văzduh
Și-i aici Mângâietorul,
Minunatul Sfântul Duh!

MARIA GABOR

Din iubirea care ne-a rămas, de la poezii care s-au dus...

Horeb lăuntric

Urc muntele de gând cu aspre galbe
Cântând frunzarul rugului aprins:
Doar mugetele tunetelor albe
Mă vor vesti că, Doamne, te-am atins.
Și-și vor croi, făcându-le puzderii,
Pe mătcile urechilor drum nou,

Că, până-n fund, bulboanele tăcerii
S-or turbura sub bulgări de ecou.

Atunci scoțând sandala minții moale,
Cu sufletul desculț prin jarul dur
Pășind în vârful gândurilor goale,
Voi cuteza să calc pe spirit pur.

VASILE VOICULESCU

Iubirea singură adună

IOAN ALEXANDRU

De nu aş fi din apă şi din duh
Născut adică din iubire
La ce sălaş în acest vas de lut
Să se destrame în nemărginire.

E numai sporul milei în iubire,
Pe cât se dă pe-atât e dăruire,
Râuri se duc cocori din zare-n
zare,
Rămâne dragostea nepieritoare

Se sfarmă toate şi se strâng
Stânci, crapă, văile răsună,
Seacă izvoarele pe rând
Iubirea numai singură adună

Acest pământ în cosmos se mai
ţine
Numai pe jertfa dragostei
divine,
Trăim din ea cu fiecare-n parte,
Dar nu se dă decât fără de
moarte.

Atomii se descompun şi nu
revin,
Două zile nu stau împreună
Amarul intră şi-ntr-un strop de
vin,
Iubirea numai singură adună.

Chiar dacă mori iubind cu
bucurie,
Stă în puterea dragostei să-
nvie,
Sfârşitul în iubire-nseamnă
nuntă
Cînd Mire şi mireasă se-
nveşmântă
Să fie toţi şi toate împreună,
Iubirea numai singură adună.

Numai iubirea nu se îpuţină,
Pe unde-a fost de-a pururi o să
vină,
Iubirea nu-ncetează niciodată,
Unde sunt doi al treilea s-arată

Laudă

Tu, cel ce te-ascunzi în eterna-ți
amiază
și lumea o spânzuri în haos de-o
rază,
Metanie Ție, Părinte,
Izvod nevăzut al văzutelor linii,
Mă scalzi și pe mine în unda
luminii
un mugur de carne fierbinte.

În ceruri, Părinte, sunt abur în
aburi
Și-asemeni cu apa ce-ngheață pe
jgheaburi
Prind coajă de carne din spațiu.
Tu cugeți, se naște; voiești și
durează;
Respiri și-nfloreste; iubești și
vibrează
De-adâncul luminii nesațiu.

Sunt duh învălit în nălucă de
humă,
Sunt om odrăslit dintr-un tată și-o
mumă,
Dar sunt nerăspunsă-ntrebare.
Ce glas e destoinic să-mi spună-
ncotro e
Oceanul de somn ce icnind fără
voie
M-a-mpins și pe mine-n mișcare?

De Tine mi-e foame, de Tine mi-e
sete,
Fără dâră de umbră acestei
planete
Cu spumă de soare pe creste;
Și-n saltul credinței gustând
veșnicia,
Din pulberea lumii îmi strig
bucuria
Că sunt întru Cel care este!

Nici maica nu știe ce tainică
normă
Îmi dete din carnea-i vremelnică
formă,
Neant înflorit în minune,
Căci toate izvoadele umbrelor
noastre
Roiesc mai presus de arhangheli și
astre
Din veșnica ta-nțelepciune.

Puzderii de stele ascunse-n amiază
Făpturile-n Tine de-a pururi
durează
Și-n spațiu vremelnic colindă.
A fi – bucurie eternă și sfântă!
O vrajă a toată lumina răsfrântă
De-al gloriei tale oglindă.

NICHIFOR CRAINIC

POEZIE RELIGIOASĂ
Troița fântânii tresare

RADU GYR

Troița fântânii tresare Și sfântul se uită în zare...	Nu vezi? Sunt arhangheli caișii de ieri Iar merii nu mai sunt meri.
Hii, drumul se-ntoarce de peste hotare, Pe margini merg plopii cu vârful în soare.	Sunt îngeri de vată, de puf și mătase Ce-așteaptă să intre prin case!
Pătulele-și flutură-n tei Năframe de albi porumbei,	Și chiar porumbelul ce pierie-n văzduh, Nu*ncăpe-ndoială că e Sfântul Duh.
De parcă dsalută de-acum Florarul ce vine pe drum!	Și de-asta, acumă și sfântul tresare Pe vechea troiță și cată în zare,
Troița zvâcni la răscruce... Hii, gândule, duce-te-ai duce!	
În mâini pune-mi, Doamne, gherghefuri de soare Să-mi țeș dorul meu ca o floare!	În vreme ce drumul, oprind,- minunat Se-nchină troiței cu Sfântu-nviat!

CONCURSUL DE POEZIE “ ***CER NOU - PĂMÂNT NOU***”

Anul 2004 este al treilea an, în care revista noastră organizează pentru cititorii - poeți, concursul de poezie “ CER NOU - PĂMÂNT NOU”. Aceia care doresc să participe la concurs ne pot trimite creațiile lor pe tot parcursul anului. Termenul final pentru primirea scrisorilor este data de 18 noiembrie 2004. Așteptăm poeziile dumneavoastră pe adresa redacției cu mențiunea pe plic pentru concursul de poezie “ CER NOU - PĂMÂNT NOU” sau la adresa: Prof. GABOR MARIA, 505200 - FĂGĂRAȘ, str. TRANDAFIRILOR nr. 61.

Biserica și francmasoneria

**De la afurisania
francmasoneriei la
secularizarea Bisericii***

■ **Pr. Dan Bădulescu**

ISTORIC

După izgonirea din rai istoria omului continuă cu cele două ramuri: cea a lui Set (fiii lui Dumnezeu) - binecuvântată și cea a lui Cain – revendicat, cu dreptate, de francmasoni a fi protopărintele lor.¹ Duhul magic al acestuia și al seminției sale s-a remarcat prin inventarea uneltelor, tehnicii, tehnologiei, artei, instrumentelor. *Mason* înseamnă propriu-zis zidar; omul de tip cainit se vrea și el a fi un „zidar”, un „ziditor”, dar nu mai se aseamănă Ziditorului său.

Înrăutățirea progresivă a seminției magice („masonice”) cainite a determinat luarea hotărârii radicale de stârpire (eliminare) fizică prin potopul universal. În urma acestuia supraviețuiesc cei opt inși: Noe cu fii săi (Sem, Ham și Iafet) și i

“Parlamentul României are 90% din membri masoni” (*Dan Amadeo Lăzărescu*). Templul provizoriu al masonilor e clădirea Parlamentului!

Guvernul României dă Masoneriei statutul de instituție de *utilitate publică*! La primul con-

vent al Masoneriei, presa și *publicul beneficiar* n-au avut acces!

Președintele României apare în prefața cărții “*Misterele templului masonic*”, arătând meritele Masoneriei.

Judecătoria și Poliția îl caută pe Bivolaru de la MISA, pentru N cauze știute (publice) și una neștiută: editarea revistei “*Francmasoneria*”

Patriarhia Ortodoxă instalează în curtea sa statuia lui Ioan Cuza, masonul care a secularizat averile mănăstirești și de la care încoace, Statul n-a mai iubit Biserica.

Ce urmează?!

soțiile lor, din seminția setită binecuvântată a dreptilor (religioșii „ortodocși”).

Dar, contrar ideilor optimiste ale evoluționiștilor, situația se înrăutățește din nou, și neamurile postdiluviene: semiții, iafetiții și hamiții cad în idolatrie și masonerie. Că așa au stat lucrurile ne dovedește momentul zidirii Turnului Babel, unirea neamurilor împotriva lui Dumnezeu:

Facerea Cap XI

1. Și era tot pământul un rost și un glas la toți.
2. Și fu după ce au purces ei de la răsărit, aflară câmpu în locul lui Senaar și lăcură acolo.
3. Și zise om către vecinul său: „Veniți să facem cărămizi și să le ardem în foc”. Și le fu lor cărămida în loc de piatră, și varul le era lutul.
4. Și ziseră: „Veniți să ne zidim noao cetate și turnu căruia vârful va fi până în ceriu, și vom face noao nume mai nainte decât ne vom răsipi pre fața a tot pământul”.
5. Și pogorî Domnul a vedea cetatea și turnul carele l-au zidit fiii oamenilor.
6. Și zise Domnul: „Iată, un neam și un rost tuturora, și aceasta au început a face. Acum nu va lipsi dentru dânșii toate câte vor apuca a face.
7. Veniți și, pogorând, să turburăm acolo limbile lor, pentru ca să nu auză fieștecarele glasul aproapelui său”.
8. Și-i răsipi pre dânșii Domnul de acolo preste fața a tot pământul, și potoliră a face cetatea și turnul.
9. Pentru aceea s-au chemat numele ei Turburare², pentru că acolo au turburat Domnul rosturile a tot pământul și de acolo au răsipit pre dânșii Domnul preste fața a tot pământul.

Interesant este faptul că francmasonii nu fac de obicei nici o referire la acest moment crucial al istoriei omenirii. În loc de aceasta se face o trecere la alt moment important din istoria construcțiilor: Templul Regelui Solomon.

Originile societăților francmasonice sunt destul de greu de trasat cu siguranță, cronologia prezentând fluctuații semnificative. Totuși, pentru apariția francmasoneriei moderne speculative se propune ca dată secolul XVII și ca loc Scoția.

Francmasoneria operativă – breslele de zidari constructori de catedrale, aveau o organizare în mare parte secretă, bazată pe un „crez” filosofic comun, cum ar fi cel mai timpuriu care s-a păstrat, datat în jurul anului 1400 numit *The Old Charges*, o scriere ermetico-

moralistă. Doctrina francmasoneriei se bazează pe o mitologie proprie, fiind legată de Egipt și Templul lui Solomon.

Împărăției III,³ Cap. V

1. Și trimise Hiram, împăratul Tirului, slugile lui către Solomon, pentru căci au auzit că pre el au uns întru împărat în locul lui David, tatâne-său, căci iubind era Hiram pre David toate zilele.

2. Și au trimis Solomon către Hiram, zicând:

3. „Tu știi pre tată-mieu, David, că nu putea ca să zidească casa numelui Domnului Dumnezăului mieu, de către fața⁴ războaielor ce l-au încunjurat pre el până i-au dat Domnul pre ei supt urmele picioarelor lui.

4. Și acum au odihnit Domnul Dumnezăul mieu mie, pre împrejur nu iaste hiclean, nu iaste tâmpinare rea.

5. Și iată, eu zic să zidesc casă numelui Dumnezăului mieu, în ce chip au grăit Domnul către David, tatăl mieu, zicând: ‘Fiiul tău, pre carele voi da în locul tău pre scaunul tău, acesta va zidi casa numelui Mieu’.

6. Și acum poruncește și să-m taie leamne den Livan. Și iată, robii miei, împreună cu robii tăi, și simbria lucrului tău da-voiu ție, după toate câte vei zice; căci tu știi că nu iaste la noi știind leamne a tăia, precum sidoneanii”.

7. Și fu după ce înțelease Hiram cuvintele lui Solomon, să bucură foarte și zise: „Blagoslovit Dumnezeu astăzi, Carele au dat lui David fecior înțelept preste norodul cel mult acesta”.

8. Și au trimis Hiram către Solomon, zicând: „Auzit-am de toate carele ai trimis către mine. Eu voi face toată voia ta la leamne de chedru și de pefcu⁵.

9. Robii miei le vor pogorî pre eale de la Livan la mare și eu le voi pune pre eale plute, den locul carele vei trimite către mine; și le voi scutura pre eale acolo și tu le vei rădica. Și vei face voia mea, ca să dai pâine casii mele”.

10. Și era Hiram dând lui Solomon chiedri și pini și toată voia lui.

11. Și Solomon au dat lui Hiram 20 000 de cori⁶ de grâu și mahil⁷ casii lui și 20 000 de veth⁸ de untdelemn pisat; într-acesta chip da Solomon lui Hiram pre an.

12. Și Domnul au dat înțelepciune lui Solomon, în ce chip au grăit lui. Și era pace întru mijlocul lui Hiram și întru mijlocul lui Solomon, și puseră făgăduința întru mijlocul lor.

Reproducem în continuare pasaje din Sfânta Scriptură spre

a limpezi aspectele întunecoasei mitologii francmasonice legate de personajul Hiram, asimilat într-un fel lui Osiris. Dar nimic de acest fel în Cartea sfântă:

Cap. VII

1. Și au trimis împăratul Solomon la Tiros și au luat pre Hiram de la Tiros, 2. Fecior unii fămei văduve, și acesta den fealiul lui Neftalim, și tatul lui, om tirian, meșter de aramă și plin de meșterșug și de priceapere și conoștință a face tot lucrul cu aramă. Și să duse cătră împăratul Solomon și au făcut toate lucrurile.

3. Și au topit pre cei 2 stâlpi la elamul⁹ casii, și 18 coți înălțimea stâlpului, și împrejurul 14 coți împrejura pre el, și grosimea stâlpului, de 4 deagete săpăturile, și așa stâlpul al doilea.

4. Și doao glăvănte¹⁰ deasupra au făcut să le dea preste capetele stâlpilor, vărsătură de aramă; de 5 coți înălțimea unii glăvănte și 5 coți înălțimea glăvăntei a doua.

5. Și au făcut doao mreji, ca să acopere glăvănța stâlpilor, și mreajă la o glăvănță și mreajă la glăvănța a doua; și lucru spânzurat, doao rânduri de rodii de aramă mrejite, lucru spânzurat, rând preste rând, și așa au 18 făcut la a doua glăvănță.

6. Și glăvănte preste capetele stâlpilor, lucru de crin, 19 după elam, de 4 coți.

7. Și polimar¹¹ preste amândoi stâlpii, și deasupra coastelor¹² bold¹³, și de rodii¹⁴ 200 de rânduri preste căpețeaua¹⁵ a doua.

8. Și s-au pus stâlpii lui elam al besearecii și au pus un stâlp și au numit numele lui Iacum¹⁶ și au pus stâlpul al doilea și i-au numit numele lui Voloz¹⁷.

9. Și preste capetele stâlpilor, lucru de crin; și să săvârși lucrul stâlpilor.

Arhitectura Sfântului Templu din Ierusalim a fost preluată de nesfânta masonerie cu simbolistica minților căzute ale „fraților arhitecți”: „*De fiecare parte a ușii se află o coloană goală, din bronz, având un capitol suportând rodii întredeschise. Pe trunchiul coloanei din stânga de la intrare, adică coloana aflată la nord, se găsește litera J (de la Jakin) pe cea a coloanei din dreapta, sau la miază-zi, se află litera B (de la Boaz).*”¹⁸

Cu timpul masoneria operativă este înlocuită de masoneria speculativă ai cărei membri provin la început din rândurile burgheziei scoțiene și engleze având ca reprezentanți pe scoțianul Will-

iam Schaw (1550-1602) și pe astrologul britanic Elias Ashmole (1617-1692), inițiat în anul 1646.

VARIANTE. REPREZENTANȚI.

Fiind rodul intrigilor omenеști, masoneria cunoaște o serie întreagă de variante, rituri, „acceptate”, „regulate” sau tot soiul de dizidențe. De aceea, socotim suficient în iconomia lucrării noastre a descrie ca exemplu ritualurile de inițiere în masoneria suedeză:

GRADUL I Discipolul Sf. Ioan

Acesta este primul grad, care are un ritual de debut, din care fac parte săbii, bastoane și altele. Viitorul discipol este legat la ochi și răspunde la unele întrebări. Are loc jurământul de tăcere, iar maestrul de ceremonie spune că acela care încalcă jurământul va fi înfățișat unui tribunal competent... Discipolul trebuie să răspundă acum la întrebarea: «Ești gata să-ți amesteci sângele cu cel al confrăților?» și maestrul care face inițierea bate de trei ori într-un compas îndreptat spre inima neofitului...

GRADUL III Maeștrii Sf. Ioan

Localul va fi o capelă mortuară întunecată. În mijlocul camerei se află un coșciug iar pe capacul acestuia se află un cap de mort. Pe altar se află o Biblie, un craniu și două oase de mort încrucișate. Acum are loc o înmormântare rituală. Cel ce va deveni maestru al Sf. Ioan se întinde în coșciug și este purtat în sunete de muzică mortuară. Se mai introduce și o altă noțiune de către maestru: «Mac-Benac», ceea ce înseamnă «carnea se desprinde de pe oase», sau cu alte cuvinte «corpul a început să se descompună». Maestrul spune «memento mori». O mistrie atârână de o panglică albastră pe șorțul maestrului Sf. Ioan.

GRADELE IV-V Discipolii sau confrății Sf. Andrei

...Cel care va fi discipol sau confrate în loja Sf. Andrei este expus acum unei noi incursiuni simbolice pe tărâmul morții. El merge singur printr-un coridor decorat cu capete de mort și oase. În final, maestrul îndreaptă pumnalul ritual către ochiul drept al neofitului, apoi către gura acestuia.

GRADUL VI Maeștrii Sf. Andrei

Pe altar se află Biblia, o lampă, trei sfeșnice cu trei brațe și

un craniu de mort pe două oase încrucișate. Într-o cameră alăturată, pe podea, se află un coșciug. Discipolul devine aici maestru al Sf. Andrei. I se leagă o panglică la gât și maestrul deputat spune: «Pe baza angajamentelor făcute de tine, te leg cu această panglică aurită legământului, astfel încât, după terminarea probei să devii o verigă din inseparabilul nostru lanț frățesc.»...

GRADUL VIII *Cavaler Templier*

Pentru acela care este numit cavaler templier se deschide o lume mult mai largă, care este necunoscută celor de grade inferioare. Ordinul are o capelă proprie. Pentru ritualul de grad VIII, în camera de pregătire se află o masă cu o Biblie deschisă. Acolo șade maestrul de ceremonii care deține un formular cu 9 angajamente pe care aspirantul trebuie să le semneze... În marea sală a capelei, altarul este îmbrăcat în negru. Coșciugul este acoperit cu o pânză neagră cu margine de aur. Pe aceasta este cusută o cruce roșie. Cel ce va deveni Cavaler Templier sau mai complet, «Mult Strălucitor Cavaler al Ordinului Templierilor al Domnului nostru Isus Cristos sfânt și sărac» se va îmbrăca dinainte în armură de cavaler...

GRADUL IX *Gradul Luminii*

Pentru ritualul de gradul IX este nevoie de mai multe încăperi: camera de pregătire, camera capitoliului, camera albă și camera de curățire. Toți cavalerii ordinului poartă haine albe și pumnale...

GRADUL X:1 și X:2. *Gradul Secret*

Gradul al zecelea este împărțit în două: unul deschis, cunoscut, X:1, și altul care, până în prezent este strict secret, X:2, respectiv *Legământul intern*, care necesită ritualuri de sânge. Ceremonia pentru X:1, cuprinde angajamente și proceduri simbolice, maestrul de ceremonii bate în altar și toți cei de față pornesc în procesiune către capelă, iar acolo un preot conduce un ritual cu frângerea pâinii. Înaintea ceremonialului pentru gradul X:2 se amintește solicitantului jurământul făcut de acesta încă de la gradul I asupra amestecului de sânge, iar apoi acesta va trebui să-l exercite. Un preot ia cupa ordinului în care se află vin. Înainte, cel care voia să fie primit se tăia la degetul mare de la mâna dreaptă și picura sânge în cupă. Astăzi, acest lucru se face doar simbolic. Conform ritualului, preotul ia și aduce o cupă de cristal cu sânge vechi, al fraților deja primiți, și lasă doar trei picături să se amestece cu vinul cel roșu din cupa Ordinului. Preotul citește

ant să bea din amestecul de vin cu sânge. Apoi bea și preotul însuși și trimite amestecul de vin cu sânge și celorlalți confrați ce se află în jurul altarului.

GRADUL XI *Gradul de maestru Templier*

Acest grad este de fapt o funcție care decernează titlul de „Mult Iluminat Frate Cavaler” și comandor al Crucii roșii. În timpul ceremoniei, coșciugul se află în mijlocul sălii înconjurat de 81 de lumânări aprinse. Maestrul cel mare deschide adunarea, un preot conduce rugăciunea și cântările de psalmi. Cavalerul care va fi primit în noul grad este adus în sală îmbrăcat în mantie albă, iar ceremonialul are multe similitudini cu hirotonirea de preoți sau călugărirea din biserica romano-catolică...”¹⁹

REPREZENTANȚI

Pe rețeaua internet se pot accesa mai multe documente legate de prezentarea unor figuri marcante ce au făcut sau fac parte din masonerie. Iată un extras de acest gen:

Lista Francmasonilor renumiți

PREȘEDINȚI S.U.A: *George Washington, James Monroe, Andrew Jackson, ... Theodore Roosevelt, ... Franklin D. Roosevelt, Harry S. Truman, Lyndon B. Johnson, Gerald R. Ford.*

LIDERI POLITICI: *Winston Churchill, Simon Bolivar, ... Benito Juarez, Edward VII, George VI, ... Pandit Nehru, Lajos Kossuth, ... Giuseppe Mazzini, Eduard Benes, ... Regele Hussein al Iordaniei, Yasser Arafat, Francois Mitterand, Helmut Kohl, Gerhard Shroeder, Tony Blair, Yikzak Rabbin, Cecil Rhodes, ... Benjamin Franklin, ... Rev. Jesse Jackson, ... Robert Dole, ... Al Gore, Prințul Phillip, Zbigniew Brzezinski, Lordul Peter Carrington, Andrew Carnegie, W. Averell Harriman, Henry Kissinger, ... Robert McNamara.*

ARTIȘTI: *W.A. Mozart, Leopold Mozart, Ludwig van Beethoven, Jean Sibelius, Franz Liszt, Josef Haydn, ... Richard Wagner, ... George Gershwin, ... Count Basie, Louise Armstrong, Nat King Cole, Giacomo Meyerbeer, ... John Wayne, ... Clarke Gable, ... Ernest Borgnine, Oliver Hardy, ... Walt Disney, Duke Ellington, Douglas Fairbanks, Leonardo da Vinci, ... Bob Hope, Harry Houdini, Al Jolson, ... Harold C. Lloyd, ... Ronald Reagan, ... Peter Sellers, William Shakespeare, ... Cecil B. DeMille.*

MAGNAȚI AI FILMULUI: *Jack Warner, Louise B. Mayer (MGM), Darryl F. Zanuck (20th Century Fox)*

INDUSTRIE, COMERȚ, FINANȚE: *Henry Ford, ... Walter P. Chrysler, ... Pehr G. Gyllenhammar (Volvo), Percy Barnevik (ABB), André Citroën, Samuel Colt (Colt revolver), ... familia Rockefeller, familia Rothschild, King C. Gillette (lame de ras), Charles C. Hilton (Hilton hotels), Sir Thomas Lipton (Tea), ... Ransom E. Olds (Oldsmobile), David Sarnoff (părintele televiziunii), ... Edgar Bronfman Jr. (Seagram Whiskey), Rich DeVos (Amway), Alan Greenspan (Fed. Reserve), Giovanni Agnelli (FIAT), Peter Wallenberg (SE-Bank Sweden)*

AVENTURIERI: *Charles A. Lindbergh, ... Roald Amundsen, Amiralul Richard Byrd, ... Casanova, William "Buffalo Bill" Cody, Davy Crockett, ...*

FILOSOFI: *Johann Wolfgang von Goethe, Gotthold E. Lessing, Voltaire*

ASTRONAUȚI: *Buzz Aldrin, Neil Armstrong, Leroy Gordon Cooper, ... Edgar D. Mitchell, ... John Glenn*

SCRIITORI: *Mark Twain, Sir Walter Scott, Rudyard Kipling, Robert Burns, ... Heinrich Heine, ... Alexander Pușkin, Sir Arthur Conan Doyle, Jonathan Swift, Oscar Wilde, Jules Verne, H.G. Wells, Robert Burns, Carlo Collodi (Pinocchio), Edward Gibbon, ... Rudyard Kipling, ... Lewis Wallace (Ben Hur), Alexander Pope*

ȘTIINȚĂ: *Carl Sagan, Hans C. Orsted, J.J. Frk. von Berzelius, ... Albert Abraham Michelson (viteza luminii), ... C.F.S. Hahnemann (homeopatia), ... Alexandre Gustave Eiffel, ... Joseph Ignance Guillotin (inventatorul ghilotinei), ... Franz Anton Mesmer (hipnotismul), Albert Einstein, A.J. Sax (saxophone)*

DIVERȘI: *Frederic A. Bartholdi (Statuia Libertății), Daniel Carter Beard (fondatorul Boy Scouts),*

EDUCAȚIE: *Leland Stanford (Railroads & Stanford University)*

LIDERI RELIGIOȘI: *Billy Graham, Rev. Jesse Jackson, ... Joseph Smith (fondatorul Mormonilor), ... Brigham Young (al doilea lider Mormon), ... Aleister Crowley (Satanist), Gerald B. Gardner (Wiccan), Wynn Westcott (Golden Dawn)*

ORGANIZAȚII: *Jean Henry Dunant (Crucea Roșie), Melvin Jones (Lions Int.), Giuseppe Mazzini (Iluminați Italiei),*

Albert Pike (Ku Klux Klan)

SERVICII SECRETE: *Edgar Hoover*.²⁰

Lista de mai sus este desigur greu de verificat în totalitate, iar numele sunt înșiruite aleatoric.

Creștinul ortodox nu se va impresiona de răsunătoarele nume de mai sus, știind bine că în Împărăția lui Dumnezeu altele vor fi criteriile și judecățile Sale. Iar ceea ce pare a fi realizare și slavă întru propășirea și fericirea omenirii va fi găsit ca trăgând ușor la cântar...

POZIȚIA BISERICII. HOTĂRĂRILE BISERICII ORTODOXE

PRIVITOARE LA MASONERIE: CIPRU, GRECIA, ROMÂNIA

Este binecunoscut conflictul dintre francmasonerie și Vatican. Papii au emis mai multe bule²¹:

Papi	Acte pontificale	Datele promulgărilor
Clement al XII-lea	Constituția <i>In Eminenti</i>	4 mai 1738
Benedict al XIV-lea	Constituția <i>Providas</i>	18 mai 1751
Pius al VII-lea	Constituția <i>Ecclesiam a Jesu Christo</i>	13 sept. 1821
Leon al XII-lea	Constituția <i>Quo graviora</i>	13 martie 1825
Pius al VIII-lea	Enciclica <i>Traditi</i>	24 mai 1829
Grigore al XVI-lea	Enciclica <i>Mirari vos</i>	15 aug. 1832
Pius al IX-lea	Enciclica <i>Qui pluribus</i>	9 nov. 1846
Pius al IX-lea	Enciclica <i>Quantacura</i>	8 dec. 1864
Pius al IX-lea	<i>Syllabus</i>	8 dec. 1864
Pius al IX-lea	Alocuțiunea consistorială <i>Multiplices inter</i>	25 sept. 1865
Pius al IX-lea	Constituția <i>Apostolicae Sedis</i>	12 oct. 1869
Leon al XIII-lea	Enciclica <i>Humanum Genus</i>	20 apr. 1884

DECLARAȚIA CONGREGAȚIEI PENTRU DOCTRINA CREDINȚEI DIN 26 NOIEMBRIE 1983

Am fost întrebați dacă aprecierea Bisericii asupra asociațiilor masonice s-a schimbat, dat fiind faptul că în noul Cod al dreptului canonic nu s-a făcut o mențiune specială, ca în codul anterior.

Această Sf. Congregație este în măsură să răspundă că această împrejurare se datorează criteriului adoptat în redactare,

care a fost utilizat și pentru alte asociații, trecute și ele sub tăcere, deoarece sunt incluse în niște categorii mai largi. Părerea negativă a Bisericii asupra asociațiilor masonice rămâne deci neschimbată întrucât principiile lor au fost întotdeauna considerate incompatibile cu doctrina Bisericii, iar înscrierea în aceste asociații rămâne interzisă de Biserică. Credincioșii care aparțin asociațiilor masonice sunt căzuți într-un păcat grav și nu pot accede la sfânta împărtășanie.

Autoritățile ecleziastice locale nu au competența să se pronunțe asupra naturii asociațiilor masonice printr-o hotărâre care ar implica derogare de la ceea ce s-a afirmat mai sus, pe linia declarației acestei Sf. Congregații, din 17 februarie 1981.”²²

Aceste interdicții au fost totuși ignorate în ultima vreme, datorită intereselor de putere lumești ale Vaticanului: „Relațiile catolicilor cu francmasoneria au făcut multe valuri și sunt binecunoscute în Occident. Astfel, Mary Ball Martinez a scris în cartea *Subminarea Bisericii Catolice* că în acest secol mulți papi au fost masoni. Jurnalista Mary Ball Martinez a fost 15 ani reporter al Vaticanului pentru o seamă de reviste faimoase («The Wonderer») sau la alte reviste (ca «The National Review»). Mary Ball afirmă că papa Ioan al XXIII²³-lea era inițiat în francmasonerie și că a participat la întrunirile Lojei Marelui Orient de la Paris din 1940.

Carlos Vasquez, mare Comandor al Francmasoneriei Mexicane, a declarat că papa Ioan XXIII și de asemenea Paul al VI-lea erau masoni; episcopul Sergio Mendez din Cuernabaca (care a introdus la Conciliul Vatican II inițiativa de a anula interdicția credincioșilor catolici de a putea fi și masoni) a fost în aceeași lojă cu Carlos Vasquez, după cum declară chiar acesta din urmă. În «CDL Report» din mai 1995 găsim următoarea mențiune: «*Pe 9 străzi ale Vaticanului sunt 4 loje masonice. Unii din cei mai înalți reprezentanți ai staff-ului Vaticanului sunt membri ai masoneriei și aparțin Ritului Scoțian.*»²⁴

Nu trebuie să uităm că fenomenul masonic a pătruns și în spațiul ortodox. În secolul al XIX-lea Biserica Ortodoxă a reacționat cu asprime, osândind francmasoneria într-o seamă de documente, dintre care amintim:

**AFURISANIA ÎMPOTRIVA FRANCMASONERIEI DATĂ DE CĂTRE CIPRIAN,
ARHIEPISCOPUL CIPRULUI (1815)**

Prin urmare, spunem că, oricine fiind îmbrăcat în sfintele veșminte cu epitrahil și omofor, și un astfel de om vă va bine vesti vouă o altă Evanghelie afară de ceea ce am bine vestit vouă, măcar de ar fi și Înger din cer, anatema să fie. (Galateni, I, 8-9) Deci, oricâți se alătură cu grăbire acestei slujbe drăcești și nelegiuite a francmasoneriei, și toți cei ce îi urmează în mândria și rătăcirea lor, să fie afurisiți și dați anatemei de către Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. După moarte, ei nu vor avea parte de iertare și dezlegare. Suspînând și tremurând, precum Cain, vor fi ei asupra pământului. (Facere IV, 14). Pământul se va deschide și îi va înghiți ca pe Dathan și Aviron (Numeri XVI, 31-32). Urgia lui Dumnezeu va fi asupra capetelor lor, și partea lor cu Iuda vânzătorul. Îngerul Domnului îi va izgoni cu sabia de foc, și, până la sfârșitul vieții lor, nimic nu vor dobândi. Fie ca lucrările și meșteșugurile lor să fie blestemate și să se înece într-un nor de praf, ca o arie de treierat în miezul verii. Și toți cei ce vor stărui în răutatea lor vor avea parte de o atare răsplată. Dar toți cei ce vor ieși din mijlocul lor și se vor deosebi, și vor scuipa urâcioasa lor erezie, și se vor lepăda de blestemata lor mândrie, unii ca aceștia vor primi plata zelotului Fineas; adică vor fi binecuvântați și iertați de către Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Treimea cea singură neamestecată și nedespărțită, Unul Dumnezeu în ființă, și de către noi, smeriții Săi slujitori.”

(Declarația lui Ciprian, Arhiepiscopul Ciprului. Cipru, 2 februarie, 1815)

Francmasonii nu s-au cutremurat de această afurisanie și au continuat lucrarea lor de aducere a duhului cainit în spațiul răsăritean ortodox, începând cu anul masonic 1848. Se cunosc acțiunile lor de modernizare a statelor din această zonă, printre care și România. Are loc o slăbire tot mai accentuată a duhului tradițional ortodox, și înlocuirea lui cu cel secularizat, importat din lojile apusene franceze.

Ceea ce este cel mai grav, este faptul că masonii au pătruns în Biserică, și nu numai în compartimentul laic: „Iată aici, în cartea fratelui Dan A. Lăzărescu, *Românii în francmasoneria universală*, pe care a editat-o Centrul Național de Studii Francmasonice²⁵ - da, există și așa ceva - aveți o listă de ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române:

- arhimandritul Gherasim de la Mitropolia Moldovei²⁶, cel care traduce *Taina francmasonilor*²⁷ la 1787;
- episcopul Melchisedec Ștefănescu²⁸, al cărui rol în lupta pentru Unire la 1859 este arhicunoscut, ministru în guvernul Kogălniceanu, apărător al autocefaliei Bisericii Române față de Patriarhia de la Constantinopol;
- arhiereul Filaret Scriban²⁹, profesor de teologie la Universitatea din Iași, luptător pentru Unire, deputat și senator în Parlamentul țării;
- episcopul-cărturar Gherasim Clipa³⁰, care la cumpăna dintre veacurile XVIII și XIX, strânge în jurul lui o adevărată școală de călugări cărturari-francmasoni;
- episcopul Amfilohie Hotineanu³¹, autor de manuale³² școlare;
- mitropoliții Leon Gheuca³³,
- Dionisie Lupu³⁴,
- Atanasie Stoianescu³⁵ sau, mai aproape de zilele noastre,
- Irineu Mihălcescu³⁶.

Să nu-l uităm și pe traducătorul Bibliei, părintele-scriitor Gala Galaction³⁷.

Se spune același lucru chiar și despre primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Miron Cristea³⁸, fost regent în timpul minoratului regelui Mihai.”³⁹

Dacă pentru francmasoni cei de mai sus reprezintă o legitimitate onorabilă, nu același lucru se întâmplă în cadrul Bisericii.

Secolul XX a dus la o confruntare de mari proporții și o creștere a activității masoneriei internaționale. Biserica Ortodoxă continuă să sufere de pe urma acestei mari încercări.

În 1909 Meletie IV (Metaxakis), viitorul patriarh al Constantinopolului, devine francmason în Loja Marelui Orient al Greciei; în 1910, ajunge la gradul 33.

În 1925 episcopul și tovarășul de loje masonică al lui Kemal Atatürk, Vasile III, este instalat ca patriarh al Constantinopolului.

În 1929 episcopul și tovarășul de loje masonică al lui Atatürk, Fotie al II-lea, este instalat ca patriarh al Constantinopolului.⁴⁰

Contextul interbelic se manifestă prin afirmarea unor forțe politice „de dreapta” ce se opun cu putere masoneriei („democrațiile occidentale”). Aceste forțe permit Bisericii să se pronunțe mai ferm împotriva masoneriei.

La 15 august 1932 Mitropolitul Antonie (Hrapovițki) (ROCA) anunță într-o enciclopică pastorală afurisirea francmasonilor.⁴¹

Anul următor, a fost rândul Bisericii Greciei să se pronunțe asupra masoneriei.

DECLARAȚIE OFICIALĂ A BISERICII GRECIEI PRIVIND MASONERIA (1933)⁴²

Episcopii Bisericii Ortodoxe a Greciei în ședința din 12 octombrie 1933, s-au ocupat de studierea și examinarea societății secrete internaționale - Francmasoneria. Au ascultat cu atenție expunerea introductivă a Comisiei celor patru episcopi ce au alcătuit-o din însărcinarea primită de la Sfântul Sinod în precedenta sa ședință; de asemenea poziția Facultății de Teologie a Universității din Atena și în mod special părerea în aceasta problemă a profesorului Panag Bratsiotis. De asemenea au luat în considerare informațiile asupra acestei chestiuni apărute în Grecia sau în străinătate.

«Francmasoneria nu este o societate filantropică sau o școală filosofică, ci constituie un sistem mistagogic ce amintește de vechile credințe păgâne din care provine și a căror continuare și rod este. Acest lucru nu este numai recunoscut de membrii proeminenți ai lojelor, ba ei chiar declară acest lucru cu mândrie, afirmând literal: «Francmasoneria reprezintă supraviețuirea credințelor antice și poate fi numită păstrătoarea lor»; «Francmasoneria izvorăște din misterele egiptene»; «umilul atelier al Lojei Masonice nu reprezintă altceva decât peșterile și întunericul cedrilor Indiei, necunoscutele adâncuri ale Piramidelor, criptele mărețelor temple ale lui Isis; în misterele grecești ale Masoneriei, mergând pe strălucitoare drumuri ale înțelepciunii deschise de marii inițiați Prometeu, Dionisos și Orfeu, se află formularea eternelor legi ale universului!» Această legătură între Masonerie și vechile credințe idolatre este mărturisită de toate ritualurile ce sunt interpretate în timpul inițierilor. Ca și în ritualurile vechilor credințe idolatre unde viața și moartea zeului erau imitate, în această repetare imitativă a zeului, inițiatul murind o dată cu moartea patronului cultului, care întotdeauna era o persoană mitologică personificând Soarele sau natura care moare iarna și învie primăvara, tot astfel se întâmplă și în cea de-a treia treaptă a inițierii în Masonerie, când este repetată moartea lui Hiram – patronul Masoneriei, repetare în care inițiatul este supus acelorași lovituri, cu aceleași instrumente și

în aceleași zone ale corpului ca și Hiram. După cum mărturisește un important francmason, Hiram este «ca și Osiris, ca și Mithra, ca și Bachus una din personificările Soarelui. « Astfel Masoneria este, cum s-a și recunoscut, o religie foarte diferită, separată și străină de credința creștină. Acest lucru este arătat fără nici o îndoială de faptul că ea are propriile-i temple cu altare pe care slujitorii lor le numesc «ateliere ce nu pot avea mai puțină istorie și sfințenie decât Biserica» și le caracterizează ca fiind temple ale virtuții și înțelepciunii unde Ființa Supremă este adorată și unde este învățat adevărul. Își are propriile ceremonii religioase, ca ceremonia adoptării - botezul masonic, ceremonia recunoașterii conjugale - căsătoria masonică, ritualul morții, consacrarea templului masonic și altele. Își are propriile inițieri, propriul ceremonial ritual, are ordine ierarhică proprie și o disciplină bine întemeiată. Din existența agapelor masonice, a sărbătoririi solstițiilor de vară și de iarnă se poate concluziona că Masoneria este o religie fiziolatră (adorarea naturii). Este adevărat că la prima vedere Francmasoneria se împacă cu oricare altă religie pentru că nu dă nici o importanță religiei căreia inițiatul îi aparține. Acest lucru se explică prin caracterul sincretic pe care îl posedă, chiar acest caracter dovedind că ea își are rădăcinile în vechile credințe idolatre care acceptau spre inițiere pe adoratorii oricăror alți zei. Dar ca și credințele idolatre, în ciuda aparentului caracter de toleranță și acceptare a zeilor străini, prin acest caracter sincretic subminează și treptat zdruncină încrederea în celelalte religii astfel încât Francmasoneria, care încearcă să înglobeze treptat întreaga omenire și care promite perfecțiunea morală și cunoașterea adevărului, astăzi vrea să se ridice în poziția unei super-religii, privind la celelalte religii (neexceptând creștinismul) ca fiindu-i inferioare. Astfel induce adeptilor săi ideea că numai în lojele masonice se taie și se șlefuieste piatra cea necuprinsă și neînțeleasă. Și faptul că numai Francmasoneria creează o fraternitate excluzând orice alte legături (ce sunt considerate de Masonerie ca fiind inferioare, chiar când e vorba de Biserica creștină) dovedind fără tăgadă pretențiile sale de supra-religie. Aceasta înseamnă că, prin inițierea masonică, creștinul ajunge frate cu musulmanul sau cu budistul, în timp ce creștinul neinițiat în Masonerie devine pentru el un străin. Pe de altă parte, Francmasoneria prin continua exaltare a cunoașterii și prin încurajarea liberei cugetări «nepunând nici o stavilă căutării adevărului» (după cum afirmă în Constituția și riturile sale), și chiar mai mult, prin adoptarea așa-zisei

etici naturale se arată a fi în opoziție totală cu religia creștină. Creștinismul propovăduiește credința înainte de toate, îngrădind rațiunea omenească cu granițele trasate de revelația dumnezeiască, conducând la sfințenie prin mijlocirea harului dumnezeiesc. Cu alte cuvinte, Creștinismul fiind o religie a revelației, cu dogmele și adevărul său, cere mai înainte de toate credință și își întemeiază morala pe harul dumnezeiesc; francmasoneria acceptă numai adevărul natural și aduce adeptilor săi libera cugetare și investigarea realității numai cu ajutorul rațiunii. Își bazează morala numai pe forțele naturale ale omului și are numai scopuri omenești. Incompatibilele contradicții dintre Creștinism și Francmasonerie sunt clare. Este firesc faptul că diferite denominațiuni creștine au luat poziție împotriva Francmasoneriei. Nu numai Biserica Catolică, pentru propriile-i motive, a înfierat prin numeroase enciclice papale mișcarea masonică, ci și comunitățile luterane, metodiste sau presbiteriene au declarat-o ca fiind incompatibilă cu creștinismul. Mai mult ca oricare, Biserica Ortodoxă, păstrând în integralitatea sa tezaurul credinței creștine, i s-a împotrivit de fiecare dată când chestiunea Francmasoneriei a fost ridicată. De curând, Comisia Inter-Ortodoxă, întrunită la muntele Athos și la care au luat parte reprezentanții tuturor bisericilor autocefale ortodoxe, au caracterizat Masoneria ca fiind «un sistem anticreștin, subversiv». Adunarea Episcopilor greci în ședința mai sus menționată a ascultat și a acceptat următoarele concluzii care au fost formulate pe baza cercetărilor și a discuțiilor de către Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Hrisostomos al Atenei:

Francmasoneria nu poate fi compatibilă cu creștinismul atâta timp cât ea rămâne o organizație secretă acționând și propovăduind în ascuns, glorificând raționalismul. Francmasoneria acceptă în rândurile membrilor săi nu numai creștini ci și iudei și musulmani. Ca urmare, clerului nu-i poate fi permis să facă parte din această organizație. Orice cleric care o va face trebuie depus. Este absolut necesar să fie atrasă atenția acelor care au intrat în Masonerie fără gânduri ascunse și fără să se fi lămurit ce este într-adevăr Masoneria, să rupă orice legătură cu ea, creștinismul fiind singura religie care învață adevărul absolut și care satisface întru totul nevoile morale și religioase ale omului. În unanimitate și într-un singur glas episcopii Bisericii Greciei au aprobat cele spuse și declară că toți fiii credincioși ai Bisericii trebuie să se ferească de Francmasonerie. Cu nestrămutată credință în

Domnul nostru Iisus Hristos întru care avem răscumpărarea, prin sângele Lui și iertarea păcatelor după bogăția darului Lui, pe care l-a prisosit întru noi, întru toată înțelepciunea și priceperea (Efeseni I, 7-8) întru adevărul revelat de El și propovăduit de Apostoli, nu prin cuvinte înțelepte ci împărtășindu-ne din Sfintele Taine prin care suntem curățați și mântuiți spre viață veșnică, nu trebuie să decădem din harul lui Hristos devenind părtași la închinarea păgânească. Este împotriva firii să aparții lui Hristos și în același timp să cauți ușurare și perfecțiune morală în afara Lui. Acestea fiind spuse, toți cei care au luat parte la inițierile masonice, de acum trebuie să rupă orice legătură cu lojele și activitățile masonice, asigurându-se astfel de reînnoirea legăturilor, slăbite de ignoranță, cu Dumnezeu și Mântuitorul nostru. Adunarea Episcopilor Bisericii Greciei așteaptă cu dragoste acest lucru de la cei inițiați în loje, fiind încredințată că mulți dintre ei au primit inițierea masonică neștiind că prin aceasta ei au trecut la altă religie, ci au făcut-o din ignoranță crezând că nu au făcut nimic potrivit credinței părinților lor. Încredințându-i dragostei, și în nici un caz ostilității sau adversității fiilor credincioși ai Bisericii, Adunarea Episcopilor îi îndeamnă să i se alăture în rugăciune ca Domnul Iisus Hristos Calea, Adevărul și Viața să-i lumineze și să-i întoarcă la adevărul de care prin ignoranță s-au depărtat.

Stimulați de acest context, dar și de către adevărul de credință, sinodalii noștri au ieșit în fața națiunii cu o declarație de condamnare a masoneriei, și aceasta deși capii statului și Bisericii din acel timp, regele Carol al II-lea și patriarhul Miron Cristea aveau mari afinități cu instituția în cauză.

B.O.R. SI FRANCMASONERIA

Temei Nr. 785/1937. Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, dă citire referatului cu studiul asupra francmasoneriei, ce i s-a cerut de Sf. Sinod încă din anul 1934.

Sf. Sinod însușindu-și concluziile din referat hotărăște:

I. Biserica osândește Francmasoneria ca doctrină, ca organizație și ca metodă de lucru ocultă și în special pentru următoarele motive:

1. Francmasoneria învață pe adepții ei să renunțe la orice credință și adevăr revelat de Dumnezeu, îndemnându-i să admită numai ceea ce descoperă cu rațiunea lor. Ea propagă astfel necredința și lupta împotriva creștinismului ale cărui învățături sunt revelate de Dumnezeu. Vânând pe cât mai mulți intelectuali să și-i facă membri și obișnuindu-i pe aceștia să renunțe la credința creștină, Francmasoneria îi rupe de la Biserică, și având în vedere influența însemnată ce o au intelectualii asupra poporului, e de așteptat ca necredința să se întindă asupra unor cercuri tot mai largi. În fața propagandei anticreștine a acestei organizații, Biserica trebuie să răspundă cu o contrapropagandă.

2. Francmasoneria propagă o concepție despre lume panteist-naturalistă, reprobând ideea unui Dumnezeu personal deosebit de lume și ideea omului ca persoană, deosebită, destinat nemuririi.

3. Din raționalismul și naturalismul său, Francmasoneria deduce în mod consecvent o morală pur laică, un învățământ laic, reprobând orice principiu moral „heteronom” și orice educație ce rezultă din credința religioasă și din destinația omului la o viață spirituală eternă. Materialismul și oportunismul cel cras în toate acțiunile omului, este concluzia necesară din premisele Francmasoneriei.

4. În lojile francmasone se adună la un loc evreii și creștinii și Francmasoneria susține că numai cei ce se adună în lojile ei cunosc adevărul și se înalță deasupra celorlalți oameni. Aceasta înseamnă că creștinismul nu dă nici un avantaj în ce privește cunoașterea adevărului și dobândirea mântuirii membrilor săi. Biserica nu poate privi impasibilă cum tocmai dușmanii de moarte ai lui Hristos să fie considerați într-o situație superioară creștinilor din punct de vedere al cunoașterii adevărilor celor mai înalte și al mântuirii.

5. Francmasoneria practică un cult asemănător celui al misterelelor precreștine. Chiar dacă unii adepți nu dau nici o însemnătate acestui cult se vor găsi multe spirite mai naive asupra cărora acest cult să exercite o oarecare forță quasi-religioasă. În orice caz prin acest cult Francmasoneria vrea să se substituie oricărei alte religii, deci și creștinismului.

În afară de motivele acestea de ordin religios Biserica mai are în considerare și motive de ordin social când întreprinde

acțiunea sa contra Francmasoneriei.

6. Francmasoneria este un ferment de continuă și subversivă subminare a ordinii sociale prin aceea că își face din funcționarii Statului, din ofițeri, unelte subordonate altei autorități pământești decât aceleia care reprezintă ordinea stabilită vizibil. Îi face unelte în mâna unor factori neștiuți încă nici de ei, având să lupte pentru idei și scopuri politice ce nu le cunosc. E o luptă nesinceră, pe la spate; niciodată nu există siguranță în viața Statului și în ordinea stabilită. E o luptă ce ia în sprijinul ei minciuna și întunerecul. Împotriva jurământului creștinesc pe care acei funcționari l-au prestat Statului, ei dau un jurământ păgânesc.

7. Francmasoneria luptă împotriva legii naturale, voite de Dumnezeu, conform căreia omenirea e compusă din națiuni. Biserica Ortodoxă care a cultivat totdeauna specificul spiritual al națiunilor și le-a ajutat să-și dobândească libertatea și să-și mențină ființa primejduită de asupritori, nu admite această luptă pentru exterminarea varietății spirituale din sânul omenirii.

Măsurile cele mai eficace ce are să le ia Biserica împotriva acestui dușman al lui Dumnezeu, al ordinii social-morale și al națiunii, sunt următoarele:

1. O acțiune persistentă publicistică și orală de demascare a scopurilor și a activității nefaste a acestei organizații;

2. Îndemnarea intelectualilor români, care se dovedesc a face parte din loji, să le părăsească. În caz contrar, «Frăția Ortodoxă Română» extinsă pe toată țara va fi îndemnată să izoleze pe cei ce preferă să rămână în loji.

Biserica le va refuza la moarte slujba înmormântării, în caz că până atunci nu se căiesc.

De asemenea, le va refuza prezența ca membri în corporațiile bisericești.

3. Preoțimea va învăța poporul ce scopuri urmărește acela care e francmason și-l va sfătui să se ferească și să nu dea votul candidaților ce aparțin lojilor.

4. Sf. Sinod acompaniat de toate corporațiunile bisericești și asociațiile religioase se va strădui să convingă Guvernul și Corpurile legiuitoare să aducă o lege pentru desființarea acestei organizații oculte. În caz că Guvernul nu o va face, Sfântul Sinod se va

îngrijii să fie adusa o astfel de lege din inițiativa parlamentară.»

II. Întreg referatul împreună cu concluziile se va tipări în broșură prin Consiliul Central Bisericesc și se va întrebuința ca mijloc de propagandă împotriva francmasoneriei.

I.P.S. Patriarh prezintă declarația făcută în fața Sa, a delegaților lojei francmasonerie naționale în frunte cu d-l Pangal, prin care aduc la cunoștință că aceste loji se autodizolvă, spre a nu fi confundate cu Loja Marelui Orient și spre a nu se crede că este împotriva culturii sentimentelor monarhice, naționale și creștine. El — d. Pangal — în numele delegaților declară că toți membrii lojelor francmasonerie naționale sunt buni fii ai Bisericii Ortodoxe.

Sf. Sinod ia act cu satisfacție de declarația d-lui Ion Pangal și a celorlalți conducători ai masoneriei naționale române, citită în ziua de 25 Februarie a.c. în fața Î.P.S. Patriarh Miron, prin care anunță că aceasta organizație se autodizolvă. Este prin urmare de sine înțeles că hotărârea Sf. Sinod privitoare la masonerie nu se poate referi la lojile care s-au dizolvat și prin urmare nu mai există.

La orele 13 Î.P.S. Patriarh, ridică ședința, prorogând Sf. Sinod pentru data de 29 Martie a.c., orele 10 dimineața.

PREȘEDINTE,

Secretar

(ss) MIRON , (ss) † GALACTION CRAIOVEANU

În 1948 Atenagora I (nascut Aristoklis Spyrou), fost arhiepiscop al Americilor de Nord și de Sud, inițiat în masonerie la Atena, ajuns la gradul 33, devine patriarh ecumenic al Constantinopolului.

În iulie 1972 patriarhul ecumenic Atenagora moare și este înmormântat; o înmormântare cu sicriul închis. Este urmat de către Dimitrie (mason de gradul 33, în loja mamă a Turciei, membru al lojilor grecofone “Houlous” și “Hakikat”).⁴³

RELUAREA OSÂNDIRII MASONERIEI DE CĂTRE BISERICA CIPRULUI (1993)

Sfântul Sinod, în ședința sa din 11 febr. 1993, studiind documentul semnat și depus la acesta de către mai mult de 11 000 de credincioși ortodocși membri ai pliiomei (plenului) Sfintei noastre Biserici a Ciprului, prin care se cerea fixarea poziției oficiale a Bisericii Ortodoxe față de masonerie și condamnarea acesteia spre luarea la cunoștință și ferire a credincioșilor, comunică cele de mai jos:

Masoneria este o organizație în afara Bisericii noastre Ortodoxe, cu o concepție despre lume care nu duce către principiile credinței noastre ortodoxe. Prin ceremoniile secrete oficiale în întuneric și prin modurile de inițiere a adeptilor ei, cu inițiatori în cele sfinte (tainele) „preoți și arhieri” și inițiați, se autopropon ca un fel de altă religie. Se prezintă chiar ca o suprareligie și cultivă sincretismul, adică egalizarea și amestecarea tuturor religiilor din lume, ceea ce este de neacceptat și de condamnat pentru adevărul credinței în Hristos.

Pentru toate acestea masoneria nu a fost niciodată aprobată de Biserică. Aceasta a condamnat în mod repetat și condamnă organizațiile secrete de orice natură, mai ales când acestea sunt întretesute cu ceremonii care au coloratură religioasă.

Hristos este Lumină, Adevăr, Viață, și adeptul adevărat al lui Hristos trebuie să trăiască și să lucreze în cadrul acestei lumini și să evite câte se săvârșesc în întuneric. Pentru aceea, creștinul adevărat, și nu numai după nume, nu poate să fie membru sau adept al masoneriei.

Principiile într-ajutorării, care sunt prezentate a fi profesate de masoni, există din belșug și în creștinism. Prin urmare, creștinul care dorește să practice aceste principii, poate să o facă în cadrul Bisericii și prin Biserică. Nu este nevoie să se încadreze în organizații secrete și de proveniență dubioasă.

De altfel, după cum ne spune Apostolul Pavel „ce împreunare are lumina cu întunericul?” (2 Corinteni VI, 14). Domnul nostru Iisus Hristos ne învață că „tot cela ce face rele, urăște Lumina; și nu vine la Lumină, ca să nu se vădească lucrurile lui. Iar cela ce face adevărul, vine la Lumină; ca să se arate lucrurile lui, că întru Dumnezeu sunt lucrate.” (Ioan III, 20-21).

Pentru aceea, sfatul Bisericii către membrii pliroamei sale, în ceea ce privește situarea lor față de masonerie, este aceea pe care o arată Apostolul Pavel în Epistola către Efeseni: „nu vă amestecați cu faptele cele fără de roadă ale întunericului, ci mai vârtos și muștrați... iar toate vădindu-se de lumină se arată; că tot ce se arată lumină este.” (Efeseni, V, 11, 13) Rămâneți deci, atașați în mod statornic la lumina veșnică a lui Hristos și în cadrul acesteia alcătuiți-vă viața și croiți-vă calea!”⁴⁴

Dacă vom compara cele patru poziții oficiale și normative ale Ortodoxiei privitoare la francmasonerie, și anume, Cipru 1815, Grecia 1933, România 1937 și din nou Cipru 1993, constatăm, ca un

numitor comun, osândirea acestei mișcări.

Totuși, se poate observa un fel de diminuare a consistenței și tăriei declarațiilor respective, și chiar o tendință de treptată secularizare. Tonul duhovnicesc și bisericesc al primei afurisanii se diminuează pe parcurs, lucru ce trădează un fel de slăbire și de deplasare a perspectivei către lumea aceasta, lucru ce micșorează eficiența acestor acțiuni...

Bibliografie

- *** *Biblia 1688*, București, 1997
*** *Hronograf*, Oradea, 1992
*** *Texte care au zguduit lumea*, Iași, 1995
*** *Scara*, treptele 2 și 4
Bădulescu Dan, *Împărăția răului New age*, Ed. Christiana, 2001
Comănescu Radu, *Istoria francmasoneriei*, București, 1992
David Petru, *Invazia sectelor*, Constanța, 1999
Dem Marc, *666 Antihrist*, Ed. Domino, 1997
Dobridor Ilariu, *Decăderea dogmelor*
Mihălcescu Irineu, *Teologia luptătoare*, Ed. Ep. Romanului și Hușilor, 1994
Mironescu Ioan Nor, *Moldova creștină și iudaismul talmudic*, 1927
Monaste Serge, *Protocoalele de la Toronto*, Ed. Samizdat, 1995
Moța Ioan I., *Protocoalele înțelepților Sionului* (traducere și comentarii), 1923
Nefontaine Luc, *Francmasoneria*, Ed. Diogene, 1990
Nestorescu-Bălcești, H., *Masoneria – o stare de spirit, o ai sau nu o ai*, Centrul Național de Studii Francmasonice, București, 2003
Nicolae al Ardealului, *Studiu asupra Francmasoneriei*, (aprobat de Sf. Sinod, 1937).
Bibl. Inst. Biblic al B.O.R.
Paulescu Nicolae, *Spitalul, Coranul, Talmudul, Cahalul, Francmasoneria*, Buc., 1913
Popescu Ioan St., *Lecțiuni duminicale. Francmasoneria*, 1934
Popescu – Mălăiești, N., *Iudeii și românii*, 1939
Popovici Justin, *Biserica Ortodoxă și Ecumenismul*, Petru Vodă, 2002
Ranc, Paul, *Francmasoneria în lumina Bibliei*, Agape, 2000
Serafim (Alexeiev), *Ortodoxia și ecumenismul*, Mân. Slătioara, 1997
Ștefănescu Paul, *Ritualul lojilor francmasonice albastre*, București, 1998
*** întreaga operă apologetică și seria de broșuri populare *Biserica și Sinagoga*;
*** *Creștinismul și Francmasoneria. Ce este Francmasoneria pentru poporul creștin*.
Mijloacele popoarelor creștine de a o combate, Ed. Sfintei Episcopii a Argeșului;
1934

NOTE

¹ Facerea IV, 17: „Și cunoscă Cain pre femeia lui, și zămislind născu pre Enoh. Și era **zidind** cetate, și numi cetatea pre numele fiului lui, Enoh.” *Francmaçon fr., freemason* engl. = **zidar** liber

² Babel, Babilon

³ III Regi

⁴ de către fața: din cauza. *Biblia 1688*, notă, p. 959

⁵ Pefcu, s. m.: chiparos, *Idem*, Glosar, p. 943

⁶ Cori, s. m. pl.: măsură de capacitate, *Idem*, Glosar, p. 936

⁷ Mahil, s. n.: hrană, provizie, *Idem*, Glosar, p. 941

⁸ Veth, s. m.: măsură de capacitate, *Idem*, Glosar, p. 948

⁹ Elam, s. n.: partea din față a unui templu, pridvor; pronaos, *Idem*, Glosar, p. 937

¹⁰ Glăvânță, s. f.: capăt, margine; capitel, *Idem*, Glosar, p. 938

¹¹ Polimar, s. n.: întăritură de scânduri la o cetate, pălimar, *Idem*, Glosar, p. 944

¹² Coastă, s. f.: latură, margine, *Idem*, Glosar, p. 936

¹³ Bold, s. n.: băț ascuțit cu care se împung vitele pentru a le îndemna; capăt (ascuțit) pus în vârful clădirilor, *Idem*, Glosar, p. 934

¹⁴ Rodie, ornament metalic în formă de rodie mică, *Idem*, Glosar, p. 944

¹⁵ Căpeța, s. f.: margine, *Idem*, Glosar, p. 936

¹⁶ Jakin

¹⁷ Boaz

¹⁸ P. Ștefănescu, *Ritualul lojilor francmasonice albastre*, București, 1998, p. 59

¹⁹ Traducere din cotidianul suedez *Expressen* Nr. din 11.01.1997 p. 12

²⁰ Informații internet neverificate. Sursa: <http://usa.nedstat.net/cgi-bin/viewstat?name=Countermaison> (Constructed 26 February 1999)

²¹ Cf. Luc Nefontaine, *Francmasoneria*, Ed. Diogene, 1990, p. 88

²² Cf. *Ibidem*, p. 97

²³ Sub care a început Conciliul Vatican II (1962-1965). A murit în timpul Conciliului, fiind urmat de către Paul al VI-lea, cel care alături de „tovarășul și fratele” său de breaslă, Patriarhul Atenagora au ridicat anatemele în 1965.

²⁴ Cf. „Distrugerea bisericii romano-catolice”, în rev. *Francmasoneria*, pp. 49-51, nr. 1, 1999.

²⁵ Dan A. Lăzărescu, *Românii în Francmasoneria universală*. Note și bibliografie de Horia Nestorescu-Bălcești. București, Centrul Național de Studii Francmasonice, 1997. p. 174.

²⁶ Despre acesta, vezi N. A. Ursu, *Arhidiaconul (apoi arhimandritul) Gherasim de la Mitropolia din Iași, traducătorul Tainei francmasonilor, în anul 1787*, în „*Inorogul. Caiete masonice*” (București), 1, 2001, p. 29-52.

²⁷ Gabriel Louis Calabre Perau, *L 'Ordre des Francs-Maçons trahi, et le Secret des Mopses révélé*. Amsterdam, 1778. Titlul manuscrisului românesc reproduce pe cel al primei părți a cărții, *Les Secret des Francs- Maçons Maçons*.

²⁸ Melchisedec Ștefănescu (1822-1892), episcop și cărturar, ministru.

²⁹ Filaret Scriban (1811-1873), profesor și episcop „in partibus” de

Stavropoleos.

³⁰ Gherasim Clipa (? - 1826), episcop de Huși (1796-1803) și de Roman (1803-1826).

³¹ Amfilohie Hotineanu (? - 1800), episcop și cărturar.

³² H. Nestorescu-Bălcești, *Masoneria – o stare de spirit, o ai sau nu o ai*, Centrul Național de Studii Francmasonice, București, 2003, p. 488

³³ Leon Gheuca (c. 1735 - c. 1789), cărturar, diplomat, om politic; episcop de Roman (1769-1785) și mitropolit al Moldovei (1786-1788)

³⁴ Dionisie Lupu (1769-1831), mitropolit al Ungrovlahiei (1819-1821), sprijinitor al lui Gheorghe Lazăr și al învățământului românesc.

³⁵ Atanasie Stoianescu (1815-1880), episcop de Râmnic (1873-1880). La 1877 binecuvântează trupele române la trecerea Dunării.

³⁶ Irineu Mihălcescu (1874 - 1948), preot-profesor, decan al Facultății de teologie din Cernăuți, mitropolit al Moldovei și Sucevei (1939- 1947). Însă autorul mason omite să precizeze faptul că Mitropolitul Irineu a ieșit din masonerie, și chiar a alcătuit un studiu temeinic de osândire a acestei organizații diavolești, apărut în *Teologia luptătoare*. Acest studiu a contribuit decisiv la condamnarea masoneriei de către Sf. Sinod al B.O.R. în anul 1937. Ca urmare a fost ajutat să moară...

³⁷ Gala Galaction [Grigore Pișcucescu] (1789-1961), preot, scriitor, academician.

³⁸ Miron Cristea (1868-1939), primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române (1925-1939), membru al Regenței în timpul minoratului regelui Mihai I (1926-1930).

³⁹ H. Nestorescu-Bălcești, *Masoneria...*, pp. 489-490

⁴⁰ Sursă: Schitul Adormirii Maicii Domnului, Buena Vista, Colorado, S.U.A., o mănăstire a Bisericii Ortodoxe Autonome Ruse reluată de pe internet la adresa <http://www.russianorthodoxautonomouschurchinamerica.com/pdfdocuments/TimelinenewFeb182002>.

⁴¹ *Idem* Sursă: Schitul Adormirii Maicii Domnului, Buena Vista, Colorado, S.U.A., o mănăstire a Bisericii Ortodoxe Autonome Ruse reluată de pe internet la adresa <http://www.google.com/search?q=cache:RTvjwaZoYW4J:www.russianorthodoxautonomouschurchinamerica.com/pdfdocuments/TimelinenewFeb182002>.

⁴² Preluat din revista *Scara*, treapta a IV-a. <http://www.scara.ro/>

⁴³ Cf. Schitul Adormirii Maicii Domnului, aceeași adresă.

⁴⁴ Apărut în *Vestitorul Ortodoxiei*, anul IV, nr. 97/30 iun 1993, p. 1, preluat din *Adevărul bisericesc*, în nr. 364 din 16 iunie 1993, p. 1,

* Titlul este dat de redacție

Biserica trebuie să facă politică

Stefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu au rămas doar niște legende frumoase. Creștinismul, *sufletul* neamului românesc, nu mai are nici o putere la nivelul organelor de conducere ale țării (primării, prefecturi, guvern, parlament, președinte). Neavând *suflet*, aceste organisme sunt moarte. Suntem conduși de niște morți și încă de niște morți manipulați (zombi). Nu avem nici măcar o lege a cultelor. Creștinismul nu se reflectă în constituția țării și nici în constituția UE, din care vom face parte. S-a căutat să se dea un *suflet* Europei, dar de fapt i s-a luat *sufletul*. În plan social Biserica Catolică a fost învinsă, iar Biserica Ortodoxă nu se simte nici ea prea bine. Preoții construiesc sute de biserici, timp în care politicienii omoară mii de suflete. Se construiește o catedrală patriarhală monumentală, dar nu avem o televiziune creștină națională. Întâlnirile ecumenice peste hotare sunt tot mai dese, mai dorite și mai scumpe, dar dialogul cu asociațiile ortodoxe din țară și sprijinul acordat lor este aproape inexistent. Facultățile scot pe

bandă rulantă sute și mii de teologi, dar nu există o preocupare serioasă pentru a forma duhovnici. Mirenii din Adunările Eparhiale sunt parlamentari, patroni (sponsori), avocați și iluștri necunoscuți, iar credincioșii adevărați (vii) și femeile ce umplu bisericile nu au loc nici măcar în consiliile parohiale.

Desigur, mai întâi, Biserica trebuie să facă ordine în interiorul ei - și se simte că bate un vânt și în acest sens -, pentru că numai așa va putea mai apoi, să aibă succes și în activitățile sale sociale, inclusiv politice. Legile adoptate de politicieni sunt din ce în ce mai anticreștine, ele ducând la ruinarea sufletelor noastre. Biserica (ierarhi, preoți, mireni) este responsabilă și ea de acest lucru, iar una din măsurile ce le poate lua este de a pregăti mireni care să candideze ca independenți (nu într-un partid creștin - eșecul din alte țări să ne fie exemplu), de a iniția referendumuri locale și naționale, de a face lobby local și parlamentar etc. Părintele Gheorghe Calciu și teologul Radu Preda sunt numai doi dintre cei ce susțin cu tărie că **Biserica trebuie să facă politică. (I.C.)**

Desacralizarea limbajului

Laura Bădulescu

Fenomenul de desacralizare a limbii, a cuvântului rostit sau scris a început odată cu lipsa de respect în cercetarea științifică, odată cu desprinderea acestui fenomen viu din contextul său propriu, dar și odată cu pierderea din vedere lingvistului sau a omului de știință în general, a „noțiunii” de Dumnezeu. Absent chiar și ca noțiune, Dumnezeu începe să dispară ca ipoteză a existenței, nemaiaivând loc în viața unui om de știință, nu mai suscită nici interesul filologului încă din secolul luminilor. Autonom și stăpân pe sine, omul dotat cu limbaj de la „natură” începe să cerceteze trimitând iscoade în câmpul cuvintelor. De la autonomia și dreptul de autor s-a ajuns până la autonomia operei literare, la viața privată a personajului, reîncarnată în straturi de ere culturale. Cum funcționează aparatul fonator al ființei umane sau al altor ființe? Disecția în evul mediu era la început făcută pe ascuns, fiind considerată ca profanatoare de cadavre, nemaivorbind de vivisecție care, deși executată asupra animalelor, avea statut egal cu practicile vrăjitoarești. Același procedeu „biologic” s-a folosit în sistem lingvistic, operația fiind făcută în corpul cuvintelor pentru a le extrage puterea necesară preparării elixirelor. Aceste băuturi magice se pot ascunde apoi și este imposibil de a opri curgerea lor în auzul lumii, imposibil de decelat din zgomotele din jur, mai ales în epoca bombardării informaționale. Care este procesul de învățare a cuvintelor, care sunt foloasele pe care le putem dobândi din partea acestor cercetări, care este modul ideal în fine, de a folosi un cuvânt - și sub ce formă înveșmântat - pentru a atinge scopuri greu de exprimat? Toate aceste întrebări și multe altele la fel sunt folosite în cercetarea lipsită de har și respect pentru un dar dumnezeiesc venit prin intermediul Duhului Sfânt, darul înțelepciunii, al înțelegerii, al inteligenței, al intelectului. Fie că ne referim la vorbire sau scriere, sau ceva mai puțin decât acestea, anume la trimiterea cu gândul la o amintire, simbolizarea cu ajutorul imaginii sau a gestului, toate presupun inteligența vie, cu abundență dăruită omului de Creatorul său. Această dotare intrinsecă devine pentru unii un obiect de uz comun, un simplu instrument pentru a manipula valori materiale. Forțarea lipsită de respect în numele unor drepturi instituționalizate de „gânditori” fără Dumnezeu, adică fără autoritate, a dus la aberații acceptate de filologia generală ca interesante ipoteze sau chiar baze de lucru pentru cercetări ulterioare. Se poate analiza în prezent demersul acestor oameni de știință care se folosesc de noțiuni sacre și chiar instituționalizate ca atare pentru a-și susține autonomia în domeniul exprimării inteligente prin vorbire, pentru a atinge finale degradante, fie ele oricât de „științifice”.

Fără a avea pretenția de normare a gustului estetic, fără a căuta o anumită ierarhizare a producției literare, în totală conformitate deci cu cerințele noilor tendințe și înclinații sociale, este necesară o dezvăluire a acestor categorii marginale cu ajutorul sondei estetice și a valorilor filologice. Mulțumită dezvoltării actuale a acestor științe - devenite sociale - din categoria culturii, prin intermediul stilului „culturist” putem opera asupra acestor munți de gunoi din suburbiile marilor metropole, mediu propice să crească, în perioade de tranziție, o estetică cacofonică ce pătrunde prin efracție și forță în cadre mai mult sau mai puțin instituționalizate.

Pe de o parte avem literatura de tip „Coelho” care apelează la subtile cunoștințe de specialitate literară, la cultură și rafinament, iar pe de alta avem reprezentanții corespondentului modern al „producției populare orale colective” colectivă doar ca gust și concepție, fiecare autor cu copy-right având de fapt autoritatea similară unuia incontestabil.

Literaturi de specialitate înrudite cu beletristica, sau la marginea non-artistică a acesteia, cum ar fi opere istorice sau opere politice, tratatele științifice sau operele religioase din diferite zone mai mult sau mai puțin sociale, discursul universitar sau politic, se adresează până la urmă aceluiși public pentru care sunt create și reclamele, și pentru care se caută o exprimare cât mai eficientă cu care să se atingă un scop. Scopul este cel ce nu scuză mijloacele, de la acestea cerându-se cea mai înaltă calitate estetică. Inducerea sensului și imprimarea acestuia cu orice preț asupra conștientului sau a inconștientului este factorul cheie în anumite cercuri de interese și se realizează printre altele, cu ajutorul celui mai utilizat dintre aceste mijloace, cuvântul. Monopolul cuvintelor nefiind unul exclusiv lingvistic, s-a ajuns la forțarea unor granițe și la stricarea unor legi ale frumosului sau unor tabu-uri estetice care până una-alta duc la destrăbălarea manierelor de exprimare sau incitarea la producție șablonată. După acest stadiu, în mentalitatea astfel forțată, sensibilitatea la frumos se diminuează și obișnuința cu categoria urâtului devine la ordinea zilei, categorie la care accesul este gratuit. Descalificarea marilor mase de cititori cu ajutorul marilor mase de privitori la imagini duce la o situație fără precedent în istoria culturii: generația video, adică a alfabetizării relative. Atunci când există alternativa plăcutului fără efort, cea a plăcutului prin efort devine jertfă și doar educația susținută mai poate salva cititorul. În aceste condiții literatura este strânsă în chingile imaginii, exprimarea cititorului devenind lipsită de forță evocatoare, de multisens, și de tropi în general. Rolul estetic primordial îl preia imaginea iar cel al cuvântului este acela de comunicare dreaptă, directă, eventual de lămurire a lipsei de „șarf”. Se creează o nouă categorie de exprimare, cea minimalistă, frustă, mitocănească, nu lipsită însă de oarece fărânc, pentru un moment, atâta timp cât mai persistă ceva din categoria „vechiului”, care mai poate fi șocat. Utilizarea de onomatopoeice devine stringentă, calea dintre semnificat și semnificant fiind cât mai scurtă posibil, sau total abolită. Literatura, cea mai rafinată artă, care cu ajutorul mijloacelor celor mai specifice inteligenței umane operează prin abstractizare la nivelul psihicului și inteligenței noționale, devine din păcate un instrument de nevoie folosit pentru momente „de vârf” când nu se mai poate fără a pune un cuvânt acolo, pentru a explica succesiunea întreruptă de imagini.

Mijloacele de comunicare în masă, folosind cu precădere imaginea, recurg în disperare de cauză și la folosirea textului imagine, un cuvânt devenind în mod nefiresc o imagine, pierzându-și specificul, personalitatea, atunci când, în presă sau în reclame se apelează la fonturi imense pentru a agresa ochiul cu noțiuni preparate special. Din aceeași categorie a stridentului fac parte cuvintele repetate sau strigate la decibeli superiori, de multe ori cu ajutorul melodiei, care pe post de modele sonore devin purtătoare de mesaje direcționate special. Există cazul în care comunicarea textuală are model stroboscopic, bombardarea mentalității obișnuite de „cititor” fiind făcută cu mesaje scurte și grele, fără legătură între ele, după cum și acțiunea stroboscopului asupra retinei.

Comunicarea de tip textat recurge la cuvinte ca la niște obiecte de categorie inferioară pentru a șoca obișnuita mentalitate pentru care comunicarea este un complex de factori subsumate cuvântului ca noțiune de bază. Comunicarea prin semne fiind mod normal inferioră celei prin limbaj (cu toate protestele artiștilor plastici) se bazează pe aceasta, făcând apel la cunoștințe și noțiuni deja existente din categoria limbajului. Dar oricât de obraznică ar fi exprimarea care ignoră statutul cuvântului în zilele noastre, ea tot nu poate suprasolicita -deși aspiră la- locul deja ocupat de limbaj ca treapta cea mai înaltă a elaborării intelectuale și rostirii deideratelor celor mai diverse atât în interiorul cât și exteriorul ființei umane. „Limbajul” subuman este și va rămâne oricând un model șablonizant și sărac, bun pentru anumite perioade de durere din istoria omenirii, iar statutul său nu poate fi decât unul momentan.

**Dumnezeu este iubire.
Rugă și milostenie**

Îndumnezeirea omului

De la chip la asemănare și de la credință la iubire

- interviu cu P.S. Dr. Frineu Slătineanu -

- De ce tema îndumnezeirii vă este atât de proprie Preasfinției Voastre, de ce este ea caracteristică Ortodoxiei?

- În catolicism, spre exemplu, se vorbește despre îndumnezeirea omului ca despre o practică legată mai mult de niște principii ascetice ce reprezintă emoția sufletească nelegată și neîncorporată vieții de rugăciune, reprezentând un aspect al vieții duhovnicești, dar nu aceasta este atât de important. Fiecare poate să vorbească despre aceste lucruri din experiența pe care o practică: unii pot să vorbească, unii meditează la problema strictă a rugăciunii inimii, cum este în viața Părinților orientali și au în vedere purificarea de patimi, dobândirea nepătimirii, ajungerea la nivelul unirii cu Dumnezeu încă din viața aceasta, la trăirea luminii divine, cum este la Sfântul Simeon. Toate acestea sunt legate între ele de o preocupare ascetică, am zice noi interioară, cu implicații foarte adânci în practica virtuților și a iubirii. Este adevărat că lucrurile acestea presupun o chemare interioară și o vocație, nu toți pot să ajungă la această taină a îndumnezeirii, dar pentru toți este această chemare de a ne desăvârși. Ne învață Mântuitorul: *“Fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este.”*

Pentru fiecare Dumnezeu a rânduitor a cărare a vieții, El este

calea vieții noastre, Adevărul și Viața și în El trăim, ne mișcăm, suntem și avem întotdeauna în El tăria noastră, fără de El nu putem face nimic. E adevărat că în lupta noastră duhovnicească avem de-a face în primul rând cu dobândirea voinței celei după Dumnezeu. Libertatea ne este dată, dar în același timp libertatea nu se realizează ca factor determinant în viața duhovnicească decât în Iisus Hristos și atunci libertatea este pusă în slujba binelui și în realizarea lui în mod sigur, pentru că dobândim o voință cu adevărat creștină și, cum ne învață Sfântul Apostol Pavel, avem în acest sens mintea lui Hristos.

Dacă avem într-adevăr mintea lui Dumnezeu, toate sunt după rânduiala lui Dumnezeu și, încet-încet, Dumnezeu prinde contur în noi până ce ajungem la dimensiunea lui Hristos în noi de a fi «*bărbat desăvârșit*». Acesta este dorința fiecărui nevoitor, fiecare nevoitor dorește să trăiască Hristos în el și el să nu mai trăiască după principiile sale, ci dimpotrivă, cum arată și Sfântul Apostol Pavel: “*Nu mai trăiești eu, ci Hristos trăiește în mine*”.

Este o dorință, în același timp o dorință și o priveghere, o veghere permanentă asupra vieții personale, ca nu cumva să pierdem din savoarea, din bunătatea, din dulceața lui Dumnezeu care se revarsă permanent în inimile noastre. În permanență Dumnezeu are ceva să ne dăruiască, să ne descopere și să ne copleșească de darurile Sale. Ei bine, dacă există o alunecare în viața noastră, ea este cea mai mare suferință pe care o poate avea nevoitorul, întrucât el și-a gustat din taina dumnezeiască și din paharul vieții, și atunci, implicit, el se vede ca un om care a primit, dar n-a știut să păstreze. Mare este durerea acestuia, este o durere pe care numai parțial o descria Sfântul Ioan Scărarul când a observat pe acei părinți care se lamentau atât de adânc, încât nici dacă iadul i-ar fi cuprins nu s-ar fi văitat de o așa mare suferință. Așa este suferința omului care a pierdut pe Dumnezeu sau cel puțin a fost părăsit pentru scurt timp de El așa cum spune Sfântul Siluan Athonitul.

Părăsirea aceasta este copleșitoare, dramatică, cutremurătoare, tragică pentru sufletul omului, dar în același timp Dumnezeu Mângâietorul omului, Paracletul, vine și ne salvează din aceasta și în mod

sigur, bucuria este atât de mare, că ajungem la starea aceasta de smerenie, nu ca o stare negativă sau ca dobândire în urma unei suferințe, ci o realitate. Smerenia este o realitate, este starea reală a omului. Nici pe departe ceva negativ, ci ceva pozitiv care ne aduce la forma inițială a vieții noastre duhovnicești și în smerenie construim totul, ne evaluăm și vedem într-adevăr cât de mare este dreptatea lui Dumnezeu și cum spunea Sfântul Maxim Mărturisitorul: *“Cel care a ajuns la cunoașterea rațiunii pentru care Dumnezeu s-a întrupat, acela înțelege sensul întrupării, înțelege sensul sacrificiului, al crucificării și evident că va vedea și Învierea”*. Învierea ca apoteoză, ca sumă a întregii noastre activități, a vieții noastre duhovnicești.

Cred că lumea de astăzi trebuie să înțeleagă mai mult decât oricând sensul rugăciunii. Sensul rugăciunii ca dăruire totală lui Dumnezeu, ca o desfacere a inimii pentru lucrarea harului, pentru mângâierea lui Dumnezeu, ca o ridicare a noastră de la cele de jos la cele de sus, ca o redescoperire a dimensiunii noastre de copii ai lui Dumnezeu.

Rugăciunea este nu numai dialog cu Dumnezeu, ci este și o transparență în care îl lăsăm pe Dumnezeu să penetreze sufletul nostru și să-l lumineze și să curățească interiorul nostru, și în același timp o întâlnire de tipul Cântării Cântărilor unde mireasa îl așteaptă pe mire și nu există bucurie mai mare, nici dragoste mai copleșitoare și cuprinzătoare, decât aceea de a ne întâlni cu Dumnezeu. Și astfel, dacă rugăciunea a ajuns să preocupe îndeaproape sufletul nostru, vom observa că nu există timp în 24 de ore să nu-ți faci o rugăciune permanentă, să nu te îndeletnicești cu această rugăciune și totdeauna să ai pe buze chemarea lui Dumnezeu care e ființială. E o necesitate ca și cum ai avea nevoie de aer și de apă, e o bucurie de nedescris și în sensul acesta toate sunt adunate în mare bogăție în sufletul nostru, pentru că de la rugăciune ca o dorință fierbinte a sufletului către Dumnezeu, cresc toate celelalte virtuți: nevoia de a comunica cu cel de lângă tine și de a împărtăși bucuriile pe care le simți, nevoia de a te ruga pentru ceilalți, nevoia de a le povesti despre minunățiile lui Dumnezeu, de a vorbi despre Dumnezeu, nevoia de a propovădui pe Dumnezeu, nevoia de a fi corect cu tine însuși, de a fi permanent cu Dumnezeu mergând la Sfânta Liturghie și la slujbe.

Mai ales, cred că e capital și imperativ, ca teologul de astăzi, ca cel chemat să fie lumina lumii și sarea pământului, să învețe să se roage. Cum putem constata, învățătura noastră bisericească nu oferă niște rezultate spectaculoase într-un timp foarte scurt, ci mai degrabă o pregătire permanentă, o bucurie pe care discreția ne obligă să le păstrăm în taina sufletului nostru și să le creștem cu multă grijă, așa cum fructele se coc în delicatețe, în liniște și în tăcere și deodată le observăm că sunt frumoase la privire și bune la gust.

Așa și viața duhovnicească, și mai ales a teologului, trebuie să prezinte caracteristicile unei vieți închinată cu totul lui Dumnezeu. Pentru asta avem nevoie de multă corectitudine cu privire la viața noastră, de multă silință, de multă râvnă, de mult zel, și întotdeauna am numit această viață o misiune apostolică de tipul celei a celor doisprezece Apostoli ai lui Hristos care au fost aleși și și-au văzut de misiunea pe care le-a încredințat-o Mântuitorul Hristos. Același lucru trebuie să-l practicăm și noi ca să dobândim rezultatele acestea îmbucurătoare, frumoase, mântuitoare de a cuceri lumea pentru viața divină.

Nu există în lumea aceasta bucurie mai mare decât aceea de a ne da sufletul nostru pentru ceilalți și de a câștiga sufletele celorlalți.

- Toate aceste lucruri, ca starea de rugăciune, ca trăirea duhovnicească, sunt legate de prezența harului lui Dumnezeu; ne puteți explica ce înseamnă acele «energii necreate» și cum intrăm în comuniune cu Dumnezeu și cum simțim acea întâlnire cu Dumnezeu prin har?

- Aceste întrebări apar cel mai mult la teologi, la oameni de școală. A vorbi despre *energiile necreate*, despre toate aceste lucruri le găsim foarte bine în Filocalie, dar nu toată lumea înțelege ce este aceea o energie necreată. E harul lui Dumnezeu.

Nu putem vorbi foarte mult despre har fără să vorbim despre Duhul Sfânt, ceea ce și în teologie se poate constata de multe ori, că vorbim despre har fără a vorbi de Duhul Sfânt ca persoană care intră în legătură cu noi, care se roagă în adâncurile noastre, așa cum ne arată Sfântul Apostol Pavel. El

vorbește despre harul Duhului

Sfânt, dar în același timp vorbește despre Duhul lui Dumnezeu care este în interiorul nostru, este în adâncurile noastre și se roagă cu suspine negrăite și zice: *“Avva, părinte!”*.

Deci, în Duhul Sfânt trăim, viem, ne mișcăm și suntem. În Duhul lui Dumnezeu, care efectiv este în sufletul nostru, este în viața noastră, este în inima noastră, este persoana care stă cel mai aproape de noi decât tot ce ne-am putea noi închipui. Nu există unitate, nu există legătură în lumea aceasta mai mare decât între Duhul Sfânt și sufletele noastre și viața noastră. Această legătură se manifestă în diferite chipuri pentru că Duhul Sfânt niciodată nu se epuizează și El permanent ne copleșește cu darurile Sale, cu bogățiile Sale, cu bunătățile Sale. El ne menține în Trupul lui Hristos, în această tensiune spre Tatăl cel ceresc, dar nu este o distanță între Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, ci totdeauna suntem în Sfânta Treime. Dar Duhul Sfânt este acela care ne stârnește în adâncul inimii, ne provoacă la rugăciune, ne îndeamnă mereu să fim alături de Hristos întrucât El este dinamismul, Duhul este cel care pune în mișcare, care îndeamnă, care întărește, lucrează în adâncurile noastre ca și noi să voim după Dumnezeu.

Aceasta este lucrarea Duhului Sfânt, iar această dobândire se realizează din Taina Botezului, de atunci începem să creștem în Duhul Sfânt și prin Duhul Sfânt în Mântuitorul Hristos și în Tatăl cel ceresc. Fără Duhul Sfânt nu ne putem apropia de Tatăl, El ne acoperă și ne păstrează ca nu cumva să fim vătămați de puterea dumnezeiască și totodată El este cel care ni se împărtășește în toată puterea, fără să se repete vreodată, ci într-o permanentă noutate, deschidere, apropiere de Dumnezeu.

- Aici putem să spunem că este o călătorie infinită a sufletului în Dumnezeu.

- Călătoria nu se sfârșește niciodată. De ce? Pentru că omul este o ființă dinamică și nu poate să rămână în același loc, de aceea el crește în Dumnezeu, în Duhul Sfânt și în transparența aceasta se străvește și mai mult, încât Duhul Sfânt cuprinde întreaga ființă umană și o luminează, o încălzește, o desăvârșește și sus o așează,

adică în împărăția cerurilor. Iar de acolo și mai mult avansăm, încât bucuria de a ne vedea unul cu altul este coplesitoare. Cel care face posibilă această trăire este Duhul lui Dumnezeu. E bucuria de care vorbește așa de frumos Sfântul Serafim de Sarov când spunea: *“Scopul vieții noastre este dobândirea Duhului Sfânt”*.

- Cum exprimă această bucurie a trăirii în Duhul Sfânt, Sfântul Grigorie al Nyssei pe care mereu îl invocați în ceea ce scrieți?

- Sfântul Grigorie de Nyssa a fost părintele care m-a mișcat sufletește, m-a îndemnat la cugetare mistică, tainică. Este un sfânt de o pătrunzătoare teologie, adâncă, spirituală. De un comentariu foarte la obiect și de o experiență vie a Bisericii fiindcă, caracteristic teologiei Sfântului Grigorie al Nyssei, este urcușul lui Moise, Cântarea Cântărilor, Tatăl nostru, pe care el le lămurește cu o atitudine de mare experiență. Un teolog al experienței mistice și un iubitor de Dumnezeu.

În acest context, Sfântul Grigorie de Nyssa este un călăuzitor în viața duhovnicească a celor care vor să ajungă la îndumnezeire, la comuniunea fără de sfârșit în împărăția cerurilor, la o împărtășire față către față a lui Dumnezeu, la o iubire pe care numai Sfântul Apostol Pavel o înțelege și o cunoaște, cel puțin după cum ne-a descris în ceea ce scrie către corinteni: *“Nu știu dacă eram în trup sau în afară de trup, Dumnezeu știe!”*, spune Sfântul Apostol Pavel. Cam în sensul acesta se exprima și Sfântul Grigorie de Nyssa și are profunzimi de nedescris.

Ceea ce m-a preocupat cel mai mult a fost mai ales urcușul lui Moise pe Muntele Sinai, care în același timp este urcușul fiecăruia dintre noi. Moise este fiecare persoană în parte, care urcă împreună cu Dumnezeu, aude rațiunile naturale, aceste scânteii pe care Dumnezeu le-a pus în fiecare părticică din creația Sa și fiecare îl preamărește pe Dumnezeu și arată într-adevăr înțelepciunea lui Dumnezeu, cum spune și psalmistul: *“Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria”*.

Urcușul duhovnicesc este asemănător cu urcușul ascetului,

misticului, pe calea aceasta a îndumnezeirii. Descoperă frumuseți de nedescris și în același timp redobândește adevărata judecată asupra lucrurilor și prețuirea asupra lucrurilor până când pe Muntele Sinai înțelege Legea lui Dumnezeu și apoi taina lui Dumnezeu. Până când intră în cortul cel nefăcut de mână care este Logosul divin, cel care cuprinde în sine și acoperă toate rațiunile universului. De aceea cred că Sfântul Grigorie de Nyssa este un apostol al tainelor cerești, un părinte care a gândit nu numai în explicarea Sfintelor Scripturi, ci a scris din experiența personală, din trăirea lui în Dumnezeu ca o mireasă din Cântarea Cântărilor, s-a desfătat de apropierea mirelui ceresc și a alergat după El, atât prin viața sa, cât și prin cugetarea, rugăciunea și trăirea sa.

- Nu credeți că această unire a omului cu Dumnezeu aduce o lumină nouă asupra tuturor lucrurilor și că este ca un suport a tot ceea ce ne înconjoară și marchează viața socială, viața culturală, viața de zi cu zi a omului?

- E firesc să fie așa, lucrurile cu care intrăm în contact sunt create de Dumnezeu, au fiecare un logos al lor, o rațiune a lor, un cod al lor cu care intrăm în legătură atât prin nume cât și prin întrebuintare. Evident că nu ne putem depărta de aceste lucruri, pentru că suntem făcuți de Dumnezeu ca să avem nevoie de aceste lucruri, fără ele nu ne-am putea mânui. Noi suntem efectiv în mijlocul creației și avem misiunea de a sfinți creația lui Dumnezeu și să coborâm prin rugăciunea noastră puterea lui Dumnezeu ca să copleșească creația, ca ea să fie într-adevăr în liniște și pace, ca o oază de sfințenie în care Dumnezeu să se sălășluiască cu multă bucurie.

Creația ne învață, ne ajută să putem obține acest lucru. Vedem cu atâta bucurie și delicatețe florile cum își oferă parfumul lor, acestea sunt datorită faptului că Dumnezeu le-a poruncit să împartă aceste bucurii, ca noi la rândul nostru să oferim și lor viața de sfințenie, contactul cu Dumnezeu, cu puterile cerești, ca și ele să se bucure de sfințenie. Sfințenia însăși este un parfum duhovnicesc, așa este numit de sfinții părinți: *“mireasmă duhovnicească a lui Dumnezeu care se revarsă în sufletul nostru și se*

împrăștie pe fața întregului

pământ” și astfel, natura înconjurătoare participă la această bucurie.

Evident că lucrurile se desăvârșesc unele prin altele, prin participarea omului la sfințenie și atunci și viața înconjurătoare are un contur de Paradis, o atmosferă duhovnicească. Astfel, în stările noastre de rugăciune cu adevărat sfântă, vedem și natura înconjurătoare că participă alături de noi la bucuria fiilor lui Dumnezeu. Îmi aduc aminte de o imagine sugestivă din pictura mănăstirii Horezu: Maica Domnului când era pe punctul de a trece în împărăția Fiului său a fost anunțată de Arhanghelul Gavriil. S-a retras în Ghetsimani și în timp ce se ruga, copacii se aplecau spre pământ ca să participe împreună la această stare, la acest profund dialog între Maica Domnului și Fiul său.

Pentru că trecerea la cele veșnice a Maicii Domnului nu a însemnat o rupere de noi, *“întru adormire lumea nu o ai părăsit”* spune troparul sărbătorii Adormirii, ea niciodată nu ne părăsește. Așa și sfântul, așa și ascetul, nu părăsește această lume ca fiind rea în sine, ci el sălășluiește în lumea aceasta și are grijă de ea. Astfel, rugăciunile sfinților sunt de mare folos pentru mântuirea noastră.

- Nu credeți că îndumnezeirea omului nu privește numai creația, ci omul în toate îndeletnicirile lui? De exemplu, un teolog grec, Panayotis Nellas, spunea că omul muncește, are o profesie și spiritualitatea marchează tot ceea ce face el.

- Bineînțeles că toate lucrurile cu care intră în contact le face partașe la această sfințenie. Nu numai Nellas spune acest lucru, dar Părinții Bisericii, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Grigorie de Nyssa vorbesc de împreună-lucrarea creației cu omul, și în același timp de o ridicare a celor din jurul nostru la unirea cu Dumnezeu prin harul pe care Dumnezeu ni-l dă prin Duhul Sfânt care este în noi. Se sfințesc toate cele care sunt în noi, ele sunt sfințite prin viața noastră, vorba Sfântului Apostol Pavel, care muncea și pentru sine și pentru cei din jurul său. El sfințea aceste obiecte și avem în cultul nostru unele momente când cinstim lanțul sfântului Petru sau de ce să nu spunem din Faptele Apostolilor, că ștergarele Sfântului Apostol Pavel erau făcătoare de minuni. De aici înțelegem că

unde lucrează omul sfânt sfințește totul. Meseria pe care o practică omul este sfântă, pescuitul pe care îl practicau Sfinții Apostoli este sfânt și nu numai. Sunt și alți sfinți, sfântul Nicolae care e păzitorul celor care merg pe mare. Iată că multe din activitățile noastre cotidiene sunt sprijinite de către sfinți.

- Ați putea să vă opriți în acest mod la relația dintre cult și cultură și cum cultura transcende înspre cult și devine o laudă a lui Dumnezeu.

- Nu trebuie să gândim o separație între cult și cultură. Ca să vedem transcendența lor trebuie să realizăm că noțiunile acestea nu au o identitate sau o personalitate a lor ca să fie spuse separate.

- Dar astăzi se înțeleg separat, pentru că unul este cultul și cultura este aparte.

- Frate, noi nu vorbim de ceea ce spun ei, pentru că ei spun multe și nu întotdeauna sunt după rânduială. Trebuie să le privim toate după rânduiala lui Dumnezeu, adică așa cum s-au născut. Deci, întotdeauna privim lucrurile în ontologia lor, în nașterea lor. A privi lucrurile numai în revărsarea lor, a privi fluviul Dunării numai la gurile Dunării când se revărsă nu ne dă imaginea exactă a ceea ce înseamnă cu adevărat. Cultul și cultura sunt două elemente care aparțin manifestării fenomenologie vieții umane.

Omul, ca trăire duhovnicească în contact cu Dumnezeu, realizează aceste frumuseți și aceste bucurii. El face astfel încât cultura să existe, ca acest cult să se manifeste. Manifestarea aceasta rezultă sau izvorăște din viața sa interioară, din viața sa ocupată de grija sufletului său. Orice gesturi sau orice simboluri au legătură cu ceea ce este metafizic, cu ceea ce este dincolo de viața fizică. Orice gest și orice manifestare culturală și, mai ales cultul creștin, are legătură cu ceea ce spunem în Tatăl nostru: *“Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ”*. Noi încercăm să-i imităm pe Sfinți pe Sfinții Îngeri și să fim astfel în legătură permanentă cu Dumnezeu. Ne împărtășim de harul lui Dumnezeu și avem în noi viața necreată, și în felul acesta

elementele culturii și ale cultului sunt viabile pentru că omul este viu. Omul le practică pentru că intră în structura lor de aur, în segmentul lor de aur, adică intră în miezul problemei lor și, în același timp, devin vizibile și au rezonanța lor, au tăria lor, au puterea de a transforma și de a transfigura.

Uite, dacă cineva asculta muzică, cum e? De exemplu, muzica clasică pe care nu toți o înțeleg pentru că nu încearcă să pătrundă adâncul acestei muzici. Mulți citesc sau au Biblia în casă, dar puțini sunt cei care citesc Sfânta Scriptură și se regăsesc acolo sau trăiesc prin ea astfel încât cuvântul lui Dumnezeu să-i lumineze și să-i întărească, să-i sprijine, pentru că într-adevăr să dobândească o cunoaștere după Dumnezeu și după Revelația dumnezeiască.

- Atunci, vă rugăm să ne spuneți cum putem sparge acest zid despărțitor?

- Numai cu rugăciunea și cu participarea sinceră și corectă la Dumnezeu. Atunci când ne adresăm lui Dumnezeu, nu ca niște ființe semețe care au totul, se pricep la toate și nu mai au nevoie de nimic, ci ne adresăm lui Dumnezeu ca niște copii care au să învețe ceva de la El. Omul semeț, omul mândru este plin de sine și atunci Dumnezeu nu mai are ce să mai caute în inima acestui om și nici nu intră în casa acestui om, ci, dimpotrivă, el își face rânduiala lui și devine autonom. Ei bine, narcisismul acesta duce la mari pagube sufletești.

Ca să devenim într-adevăr conștienți de ceea ce suntem și de ceea ce ne înconjoară, de dobândirea acestor virtuți, de urcușul acesta pe drumul cunoașterii, trebuie să ne apropiem de Dumnezeu cu inimă smerită, fără de aceste lucruri și teologia este o învățătură numai de cunoștințe de acestea care mai mult sau mai puțin își operează tăria în inima noastră, dar, dacă într-adevăr noi înțelegem aspectul acesta de a intra în camera tainică a Mântuitorului Hristos, de a sparge coaja fructului și de a gusta din dulceața miezului dulce, este absolut necesar ca să avem modestia, smerenia, evaluarea de sine, corectitudinea, sinceritatea, cinstea și în același timp iubirea pentru Dumnezeu de a simți într-adevăr că este necesar. În clipa când simți setea și foamea după

Dumnezeu ești sigur că ești pe calea cea bună și împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Hristos te desfătează, te bucură, te parfumează.

- Credeți că acest narcisism de care vorbiți este un efect al lucrului despre care astăzi se vorbește foarte mult - secularizarea?

- Secularizarea este un proces îndelungat, nu numai epoca în care trăim poate să fie secularizată, poate să fie și sărăcia multora dintre creștini. Răutatea dintotdeauna a secăuit inima omului și în același timp, cum spune Scriptura: *“inimile multora s-au îndepărtat de la Dumnezeu”*. Există o secetă sufletească, o akedia, cum se numește la Părinți, o răcire sufletească care se datorează unei îndelungate trândăvii, adică nu-ți mai faci datoria de creștin, nu mai ai viață creștină, ci te mulțumești cu foarte puțin. Nu te preocupă trecerea din viața aceasta în viața cea veșnică, privești lucrurile cu foarte multă ușurință, constăți că știi mult, dar faci foarte puține, o iubire de sine exagerată, care nu are nici o responsabilitate și nici o râvnă.

Oamenii nevoitori și asceții Bisericii, oamenii care într-adevăr își pun problema mântuirii n-au timp să se gândească la un răgaz. Zice psalmistul: *“nu voi da somn ochilor mei și nici genelor mele dormitare, până ce nu voi vedea chivotul Legii înăuntrul meu.”* Ce ne învață psalmistul? Ne învață să ne preocupăm zi de zi și noapte de noapte ca să aducem chivotul Legii în inima noastră. Așa cum psalmistul vorbește despre aducerea chivotului lui Dumnezeu în cetatea cea sfântă, așa trebuie să aducem și noi pe Dumnezeu în cetatea noastră, și atunci evident că nu avem voie să dăm ochilor răgaz pentru alte preocupări străine de viața noastră. Cei care se hrănesc cu iluzii și nu se mai gândesc la viața veșnică, ci dimpotrivă cred că lumea este aceasta în care trăim și ca și în filosofia lui Epicur: *“Mănâncă și bea căci după moarte nu mai este nimic”*, ei bine nu este așa. Sufletul nu este nici un consumator de mâncare și de băutură și nu este nici un mare doritor de plăceri materiale. Sufletul nostru are nevoie de viața veșnică pentru că pentru aceasta a fost făcut ca sufletul să meargă la Dumnezeu care l-a dat, și dacă sufletul merge la Dumnezeu încărcat de păcate și înținăciuni nu vei putea niciodată avea o bună înviere.

- Care credeți că sunt formele de manifestare ale acestei secularizări a omului de astăzi și cum ar trebui să-l întâmpine Biserica pe acest om ?

- Formele de secularizare le vedem cu toții. Este o alipire exagerată de materie, o grijă irațională față de tot ce ne înconjoară, o îndeletnicire numai cu materia aceasta care înrobește pe om. Oameni care erau apropiați de Biserică au devenit robi banului, de aici se naște și indiferență față de cel care este în nevoie și suferință și nu te mai gândești la cei care sunt bolnavi, care sunt în spitale, care sunt săraci sau orfani, văduve, care nu au pe nimeni. Poate că uneori își aduc aminte, dar numai așa ca să vadă lumea că ei fac ceva. Ei bine, preocuparea omului sufletească este într-adevăr în sensul preocupării față de cel de lângă sine, aproapele. Aici discutăm de Biserică pentru că toți suntem Biserică, toți suntem copiii lui Dumnezeu. Dar Biserica nu e o persoană, vorbim de persoane care trăiesc, se mișcă, ar trebui să se îndrepte către ceilalți care sunt tot persoane ca și ei și care sunt în necazuri.

Fiecare creștin în parte, fiecare teolog, fiecare preot trebuie să-și facă o analiză, un bilanț foarte sever, în fiecare seară: *“Ce am făcut eu pentru Iisus Hristos astăzi? Am alinat suferința unui neputincios, m-am rugat, cel puțin pentru ușurarea suferinței celor care sunt în ispita aceea? Doamne ușurează necazul celor care sunt săraci, Doamne ajută-i pe cei care sunt departe de Tine, Doamne dă-le sănătate celor care se ostenesc pentru Biserica Ta!”* Acestea sunt mărturiile noastre și rugăciunea aceasta în mod sigur va aduce folos, Dumnezeu va salva multe suflete prin această contribuție a noastră. Vorbim despre secularizare, dar foarte puțini sunt cei care gândesc eficient. Trebuie să gândim eficient și axiologic, spre direcția aceasta, spre Dumnezeu. *“Doamne, îngrijește de orfani, de văduve, de copii”* și toți trebuie să facem acest lucru. Pe noi ca teologi trebuie să ne preocupe acest lucru și să coborâm în viață, unde sunt suferinzi, pentru că Mântuitorul ne-a dat curaj: *“Îndrăzniți, Eu am biruit lumea!”* Deci curajul acesta trebuie să ne dea un imbold ca Apostolilor. Cum ne putem noi imagina că au făcut Apostolii atâta apostolat dacă nu ne coborâm cu mintea la vremea lor. Sfântul Apostol Pavel a mers în Atena, în Areopag și a avut vreo biserică acolo în Areopag? Nu! A vorbit liber în piața oamenilor care erau

acolo și le-a spus ceva din viața lor. Ei bine, noi astăzi de ce nu putem să vorbim cel puțin în biserică? Cel puțin unde ne aflăm să vorbim! De Dumnezeu nu trebuie să ne rușinăm. Nu trebuie să ne căutăm cuvintele prin cine știe ce dicționare sau cărți de teologie, să vorbim alambicat în sensul teologiei nu știu cărui părinte. Să propovăduim cuvântul Evangheliei, cuvântul Scripturii, învățătura Domnului Iisus Hristos, practică de Sfinții Părinți. Aceasta este misiunea noastră: să vorbim despre Dumnezeu, să cântăm despre Dumnezeu și toată suflarea va lăuda pe Dumnezeu.

- Vedeți și alte forme concrete de misionarism în afara rugăciunii care este cea mai importantă și cea mai eficientă și modul în care se pornește la a face misiune și a face bine celui de lângă tine?

- Fiecare în ceea ce a fost chemat în aceea să se desăvârșească. Altarul cuvântului vorbește. Ai darul acesta al îngrijirii bolnavilor? Mergi și-i îngrijește! Ai darul cântării? Cântă! Ai darul proorociei? Proorocește!, cum spune Sfântul Apostol Pavel. Fiecare în ceea ce a fost chemat să-și facă datoria. Să nu dorească nimeni altceva decât cu ce a fost înzestrat de Dumnezeu și atunci lucrurile vor merge bine. Nu trebuie să ne uităm în grădina altuia și să ne apucăm să fim invidioși, geloși, curioși, ci dimpotrivă ceea ce putem să facem să lucrăm. Să lucrăm cât este ziua că avem într-adevăr un mare șantier în care să lucrăm, avem o mare chemare în momentele acestea și să le vorbești tuturor despre Hristos, despre experiența noastră.

Evident că înainte trebuie să ne înarmăm cu rugăciunea, trebuie să-l chemăm pe Dumnezeu ca să ne inspire, ca să vorbească prin noi, să ne întărească și să îl lăsăm pe Duhul Sfânt așa cum ne-a învățat: *“Nu vă îngrijiți ce veți spune căci Duhul lui Dumnezeu vă va da ce să grăiți”*. Dar să-l lăsăm pe Duhul Sfânt să vorbească prin noi, să nu ne acoperim de păcate, de viață întinată, unde Duhul Sfânt nu mai lucrează și puterile noastre încep să se sleiască și nimic nu ne mai ajută în asemenea condiții, ci, dimpotrivă, să ducem o viață plăcută lui Dumnezeu.

- Ați vorbit despre îndumnezeire foarte frumos. Puteți arăta cum această trăire a omului în Dumnezeu este ceva prezent, ceva ce pătrunde în timp, nu doar ceva ce va fi după viața veșnică?

- Nu-mi place să vorbesc despre lucruri foarte serioase; aceste lucruri când le scrii le scrii cu foarte mare strângere de inimă. Când vorbești despre îndumnezeire vorbești despre ea nu ca ceva teoretic, ci despre ceva practic. Apostolul Pavel ne învață foarte clar și mi-au rămas în minte cuvintele lui că: *“Aceste lucruri sunt greu de înțeles”*. Nici la mintea omului nu s-a ajuns, ce să spui despre îndumnezeire? Îndumnezeirea este un proces îndelungat. Ca o mergere pe un munte. De fapt numai teoretic ți se pare că urci pe munte, de fapt te cobori în adâncul inimii tale, pentru că acolo trebuie să-L găsești pe Dumnezeu. Dumnezeu s-a sălășluit în inimile noastre prin Duhul Sfânt cel dăruit nouă, ne spune Apostolul Pavel, și de acolo ne așteaptă. Trebuie să coborâm mintea în inimă.

Ei, bine! Ce înseamnă să cobori mintea în inimă? Mulți sunt cei care povestesc, dar sunt puțini cei care trăiesc. Cei care trăiesc această coborâre a minții în inimă sunt într-adevăr fericiți. Dar acești fericiți nu se pot cunoaște și cei care se cunosc sunt foarte discreți în a vorbi despre lucrurile acestea pentru că sunt adânc de nepătruns, adânc de cunoaștere, adânc de iubire, de bucurie, cum zicea Pascal, lacrimi de bucurie.

Se vorbește despre aceste stări de îndumnezeire, dar cu multă strângere de inimă ca să nu cumva în cuvânt să trădezi ceva din ceea ce este inefabil. Îndumnezeirea este ceva inefabil, tainic, e un dar al lui Dumnezeu. Poți să faci rugăciuni, metanii, închinăciuni, dar Dumnezeu este cel care se pogoară. Atunci când te rogi: *“Doamne, cuprinde-mă în dragostea Ta, prinde-mă în dragostea Ta, ca să nu mai trăiesc eu, ci Tu să trăiești în mine”*. Ei, când ai ajuns la această respirație, la această inspirație, când inspiri puterea lui Dumnezeu, atunci se revarsă. Dar noi păcătoșii...

- Puteți să vorbiți despre modul în care se face, despre asceză?

- Acestea se găsesc în

Mistică. Dragii mei, lucrurile cele

mai frumoase și cele mai sfinte sunt acelea pe care le trăiește omul și trebuie să ne apucăm de trăire, trebuie să ne apucăm serios odată de practică și atunci discursul duhovnicesc are cu totul și cu totul altceva de spus. Când se întâlneau ucenicii cu Avva Antonie și Avva Pavel Tebeul și discutau nopți și zile în șir despre aceste taine, ei discutau în rugăciune. Ei aceasta simțeau și fețele lor străluceau.

Frate, când vorbești despre Mântuitorul Hristos și Jertfa Lui te apucă o copleșeală și parcă îți dau lacrimile, pentru că aceste taine sunt atât de scumpe vieții noastre, atât de îndrăgite vieții noastre, nu poți să treci peste ele și să nu te cuprindă bucuria, starea aceasta mistică, duhovnicească.

- Deci este nevoie de un limbaj poetic nu de unul sistematizat, teologic. Părinți ca Sfântul Grigorie al Nyssei și Sfântul Simeon Noul Teolog folosesc mai mult poezia.

- Da, este adevărat, este singura modalitate de a-L cânta pe Dumnezeu - poezia este o cântare. Așa s-a dezvoltat și poezia Vechiului Testament, psalmii, dintr-o experiență, dintr-un preaplin. Nu spune în psalmul 44 prorocul David: *“Răspuns-a inima mea cuvânt bun”*? Răspunsul inimii este ca un fel de răbufnire din interior, cuvântul este prea greu în limbajul nostru modern: *“Răgâit-a inima mea cuvânt bun”*, adică a scos ca un fel de mulțumire, ca un fel de preaplin, înseamnă că s-a săturat omul. De fapt aceasta era mulțumirea la popoarele deșertului [n. red.: la arabi trebuie să răgâi după ce ai mâncat, asta demonstrând că ți-a plăcut și că te-ai săturat]. Atunci când omul este preaplin de Dumnezeu, atunci răspunde inima lui cuvânt bun. Și ce înseamnă *“cuvânt bun”*? Binecuvântare. Când inima noastră este plină de Dumnezeu, ea binecuvintează pe Dumnezeu, aduce slavă Lui, aduce cântare sfântă, dumnezeiască, cu pricepere.

- Cum se face că inimile multora sunt insensibile la cele pe care le exprimați și cum putem depăși această stare de învârtosare în a trăi și a simți?

- Dragă, și pe vremea lui Noe mulți vedeau că face corabia, puțini înțelegeau. Nu trebuie să

încurajeze și mai mult să ne rugăm pentru ei, să ne bucurăm și de ei pentru că sunt frații noștri, fără de ei, așa păcătoși cum sunt, viața n-ar fi atât de frumoasă, chiar și atunci când ne asupresc, ne batjocoresc, când ne înjură, când ne scuipă, ne vorbesc de rău. Și atunci, dacă le răbdăm cu strășnicie și cerem ajutorul lui Dumnezeu, suntem fericiți. *“În tot locul stăpânirii Sale binecuvintează sufilele al meu pe Domnul!”* Toate acestea n-au altă menire decât de a ne spiritualiza, de a ne scoate din adâncimea de întuneric care zace în omul păcătos la lumină și mulțumim lui Dumnezeu întotdeauna.

- *Vreau să vă întreb despre frumusețea omului duhovnicesc pe care o dobândește prin comuniunea cu Duhul Sfânt.*

- Frumusețea omului duhovnicesc este pictată în icoană.

- *Trebuie ochi pentru a o percepe.*

- Mulți văd soarele, dar puțini îl înțeleg. Fiecare am primit de la Dumnezeu lumina de a vedea, însă lumina aceasta se cristalizează, se amplifică, se subțiază în măsura în care noi participăm la lumină, vorba aceea: *“Toți au ochi, dar puțini văd frumusețea soarelui”* sau *„Toți au urechi, dar puțini știu să cânte”*. Trebuie să ai ureche muzicală ca să cânti, trebuie să ai ochi artistici ca să fii artist. Așa și aici, trebuie să îți faci ochi de sfânt, de vultur, *“înnoise-vor ca ale vulturului tinerețile tale”*, ce frumos spune psalmistul! Vulturul e în permanentă preocupare, este acea pasăre care scrutează zărilor cerești, nu se coboară la cele de jos, și de aceea tinerețile omului se înnoiesc ca ale vulturului. Nu în sensul că devii mai tânăr, ci al proșteșimii. Devii mai tânăr prin faptul că ești cu mintea la Dumnezeu, devii mai proaspăt, mai tânăr, mai tânăr, mai tânăr, devii fiu al lui Dumnezeu.

- *E o continuă împărtășire din ceea este Dumnezeu și ne propune ca noutate duhovnicească.*

- Întotdeauna Dumnezeu este în împărtășire cu noi, ne împărtășește din darurile Sale, noi ne împărtășim de El, El se bucură de noi. Iată că și Dumnezeu participă la bucuria fiilor Săi. Așa spune psalmistul,

zice: *“Fericit este tatăl care își va umple casa de copii”*. Nu se referă neapărat la tatăl care are copii, ci și la Tatăl ceresc, care-și umple casa de copii. *“Acela nu se va teme când va grăi cu vrăjmașii lui în poartă”*, adică va fi puternic, va fi biruitor, plin de putere dumnezeiască, plin de bucurie cerească pentru că Dumnezeu este veselia noastră.

Nimic de pe lumea aceasta nu ne poate umple. Dumnezeu este totul. Dumnezeu este viață, este lumină, dragoste, împărtășire, comuniune, este sacrificiu. El se sacrifică permanent pentru noi. E în stare în fiecare clipă și pentru fiecare să se sacrifice. Și o ia iar de la capăt cu răbdare, cu delicatețe, nu ne bruschează, nu ne forțează, ci dimpotrivă stă la ușa noastră și bate mereu ca să-i deschidem și noi. Dacă deschidem este bucuria cea veșnică, este împărăția lui Dumnezeu care începe aici pe pământ, care este în inimile noastre, în sufletele noastre și de acolo ies darurile acestea bogate care strălucesc pe fața noastră.

- Credeți că un imbold pentru omul care nu-l caută pe Dumnezeu este înțelegerea acestui Tată milostiv, iubitor, care ne caută?

- Da, în măsura în care este sincer. Dacă nu este sincer cu sine și cu ceilalți, el nu poate să-l găsească pe Dumnezeu, pentru că este strangulat, ca omul care are ștreangul de gât și nu simte că va muri. E ca omul păcătos din pictura lui Michelangelo care este înconjurat de un șarpe fioros care îl strânge și îi iese ochii din orbite. El vede că îi iese ochii din orbite, dar nu face nimic ca să lupte împotriva păcatului. Ajunge până la a fi “netocmit și gol” după cuvântul Scripturii, adică împrăștiat, fără de chip și asemănare și gol ca o spaimă, ca un fior care te trage în adâncuri, așa este păcătosul, nu mai poate, este prins parcă de picioare și de mâini și este înrobuit de puterea aceasta ca un înecat.

- Puteți să vorbiți mai mult despre această cădere a omului în păcate? Sincer n-am mai întâlnit o imagine atât de sugestivă care să exprime păcatul în ceea ce este el.

- Păcatul este un mare pericol pentru viața noastră. El distruge foarte multe elemente din sufletul nostru, este pârjol sufletesc care arde cu atât de mare tărie și creează o depărtare de Dumnezeu ce nu se poate spune, pentru că în păcate se vestejesc toate virtuțile care au fost făcute până atunci, scade puterea de concentrare, apropierea de Dumnezeu, în el se distrug cele mai sfinte gânduri și cele mai înalte. Omul intră într-o mocirlă atât de adâncă încât nu se poate spune. Dacă omul ar vedea starea sa interioară și bubele sale s-ar îngreșoșa atât de tare de viața lui, încât n-ar mai dori să mai trăiască.

În păcat omul este sub nivelul animalului, insensibil, păcatul se folosește de rațiunea umană și creează monștri: dorințe rele nestăvilite, pofte care se hrănesc unele din altele ca într-o încheștare, ca într-o bâlbâială, ca într-o viermuială teribilă, pofta naște altă poftă și așa mai departe, ca niște ventuze care sug toată seva omului, îl scofâlcesc în toate felurile. Și la față și la suflet îl deformează, îl contorsionează în așa fel, încât el să nu mai poată să vadă adevărul, să fie o strâmbătură din toate punctele de vedere, inclusiv în gândire. Dacă el realizează ceva, atunci în mintea lui se naște un monstru care poate provoca în același timp spaimă, teroare, groază, pentru că mintea bolnavă se folosește de darul lui Dumnezeu, al inteligenței, dar are foarte multe pierderi. Este o tragedie în sufletul omului, o tragedie. N-are nici o asemănare, n-am putea să-l numim nici cum.

- Fără chip și fără formă...

- Da, fără chip și fără forma, „gol și netocmit”. Păcatul este ca diavolul, n-are nici o similitudine, și neîntocmirea aceasta are în ea ce poate fi mai vâscos, mai stupid, ceva din ce în ce mai pervers. Neîntocmirea aceasta și golăteata aceasta are în ea hidoșenie și urâciune și astfel diavolul este simbolul a tot ceea ce este urât și hidos. Nu se poate compara cu tot ceea ce este urât și hidos din lumea aceasta, cu adevărat el este nimicul „netocmit și gol” dinaintea creației. Gol față de toate și pentru toate și cu toate avid de a se hrăni cu tot ce este omul și se aruncă asupra lui precum vedem imaginea aceasta la Sfântul Petru. Se aruncă asupra lui ca o fiară ca să-l înghită ca să-și satisfacă

golul acesta, hăul acesta, fiorul acesta, vârtejul acesta care, de îndată ce prinde ceva acolo, înșfacă cuprinde și devorează, îl îmbrobodește acolo în toate chipurile ca să nu mai poată ieși de acolo, niciodată nu mai poate ieși de acolo. Și e foarte greu pentru omul păcătos căci numai harul lui Dumnezeu, care este milostiv și bun, ne poate scoate din aceste încurcături, din aceste îmbrobodiri ale diavolului.

- Se poate vorbi de o pierdere a identității umane în această înclăștare a păcatului?

- Omul se pierde cu totul, nu atât de mult persoana, ci aș spune că rămâne o carcasă abandonată, o caricatură de om. De aceea sufletele din iad nu au formă, nu au nici chip, ele nu se văd, sunt întunecate. Mă uitam la pictura de la mănăstirea Horezu: cei care sunt în iad sunt fără chip și fără formă, adică sunt „goi și neîntocmiți” ca și satana. Aceștia nu au nici o identitate, pe câtă vreme în rai, oamenii au o concentrare asupra feței, asupra chipului, asupra imaginii care este radioasă, plină de încredere, de bucurie, este o trăire duhovnicească care se amplifică din ce în ce mai tare, se dezvoltă, iradiază din ce în ce mai puternic această lumină de pe chipurile celor sfinți.

- Dostoievski spune că păcătoșii stau în iad spate în spate.

- E imaginea Sfântului Macarie.

- Omul vorbește cu Dumnezeu față către față și are o deschidere către Dumnezeu.

- Sigur, față către față în sensul că persoanele se văd reciproc, fără să diminueze identitatea unuia față de celălalt, ci Dumnezeu vrea să stea la masă cu dumnezeii, cum spune psalmistul, adică să stea la masă cu cei pe care-i iubește. Noi care avem chipul lui Dumnezeu stăm de față cu cel al cărui chip îl purtăm, adică cu Dumnezeu. Aceasta este frumusețea dumnezeiască, că noi putem să stăm de vorbă cu Dumnezeu pentru că Dumnezeu ne-a făcut ca să stăm de vorbă cu El și vrea să stea de vorbă cu noi, este un Dumnezeu zelos, un Dumnezeu plin de dragoste, El ne fixează

tot felul de întâlniri ca să putem

sta de vorbă cu El, chiar și în suferințele și în necazurile noastre El stă de vorbă cu noi și vrea să ne ajute, să ne împărtășească din darurile Sale. Dar noi nu avem nici gura atât de dezvoltată, nici pânțelele atât de curate, încât să intre apa harului dumnezeiesc în noi și să sorbim cu nesaț fluviile acestea care se revarsă. Ca și mintea pe care nu o folosim adesea, așa și sufletul nu-l solicităm ca să se lărgească și să-l primească pe Dumnezeu și de aici tragedia cea mare că e atât de mare bucuria în jurul nostru, dar murim flămânzi în casa Lui.

- Acest păcat, în toată hidoșenia lui, credeți că stă la baza multor cataclisme morale, sociale; la scară largă vorbesc?

- Evident că materia se răzbună pe om. Lumea înconjurătoare vrea ca omul să fie conducător al creației și când colo regele este unul ca și celelalte viețuitoare ale pământului, lipsit de haina strălucitoare a împărăției cerurilor, se complăce în lucrurile materiale și se amestecă cu ele și atunci materia se răzbună, nu poate să suporte această înjosire a omului care din împărat ajunge târâtoare ca celelalte viețuitoare. Mântuitorul Hristos ne spune: "Dacă veți avea credință, veți muta și munții". Asta nu e o metaforă, ci este o realitate. Înseamnă că omul are puterea divină și poate să mute munții. Ei bine, faptul că nu mutăm munții și nici măcar nu mișcăm sufletele noastre, e semnul că suntem căzuți, suntem păcătoși, suntem departe de ceea ce Dumnezeu vrea să fim.

- Un ultim cuvânt despre tineretul lui Hristos și despre veșnica devenire.

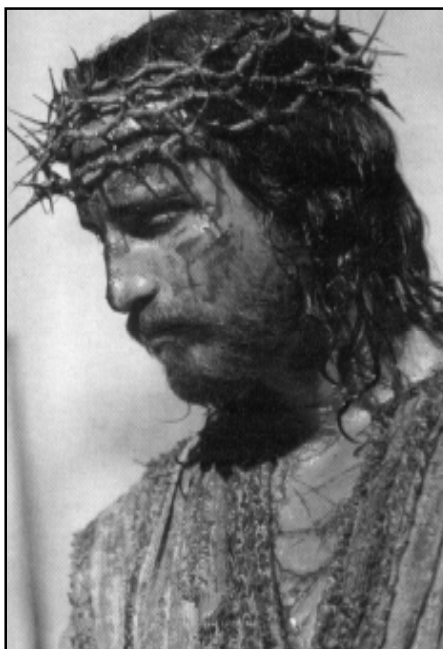
- Orice teolog poate să citească, orice credincios poate să citească. Fraților, este important ca viața noastră s-o trăim cu Hristos, e important să ne trezim cât este ziua și să lucrăm cu frică și cu cutremur mântuirea noastră pentru că aceasta este: să fim într-adevăr cu iubire de Dumnezeu atât de adâncă și atât de cuprinzătoare, încât să putem să fim părtași ai vieții veșnice și ai învierii lui Hristos. Dacă nu vom avea parte de o înviere bună, să știi că n-am făcut nimic. Putem să fi câștigat toate cunoștințele, dacă nu vom dobândi viața veșnică atunci va fi vai și amar de noi.

Un film care ne poate schimba viața

■ teolog **Constantin Spiridon**

“El însă, pentru păcatele
noastre a fost rănit
și pentru fărădelegile noastre
a pățimit;
pedeapsa păcii noastre
asupra Lui era
și noi prin rana Lui ne-am
vindecat...
Din pricina chinului El nu-
Și deschide gura;
ca o oaie la’njunghiere S’a
adus
și ca un miel fără de glas în
fața celui ce-l tunde,
așa El nu-Și deschide gura.”
(Isaia 53, 5,7).

Înainte ca filmul „**Patimile lui Hristos**” (The Passion of the Christ) să fie prezentat, am citit o mulțime de comentarii care s-au făcut pe seama sa. În esență acestea se reduceau la faptul că filmul ar fi pervers, dându-se frâu liber batjocurii și disprețului, sau că ar

fi sadomasochist, lipsit de orice componentă creștină, că scenariul ar fi fost înecat în sânge, mesajul propriu-zis lipsind, iar filmul este antisemit. Mulți au avertizat că vizionarea filmului este periculoasă. Acum, după ce a fost lansat și rulează de mai mult timp pe marile ecrane, se dovedește că filmul are șanse să devină una dintre cele mai reușite producții din istoria cinematografilei, bucurându-se de un succes fulminant.

Regizorul filmului, Mel Gibson, care este și un catolic fervent, a fost acuzat, printre altele, că a făcut acest film doar în scopuri financiare, însă, ceea ce se uită e faptul că acest om a pus din banii lui 25 de milioane de dolari pentru a produce acestă peliculă și că producția putea să fie un eșec mai ales datorită comentariilor nefavorabile care au precedat lansarea sa și atitudinii echivoce a Bisericii Catolice care refuza să-și decline o poziție, lucruri ce au făcut ca multe societăți din lumea filmului să refuze la început preluarea filmului.

Cum se explică această stare de lucruri? Nu trebuie să uităm că de-a lungul istoriei, Biserica Catolică, ori de câte ori a simțit că pierde controlul asupra unor producții, și-a manifestat dezaprobarea. Dacă ne uităm în urmă, vom vedea că au existat manifestări de opoziție față de nașterea tiparului, datorită nașterii acestuia în sânul protestantismului. O dată cu apariția radioului, lucrurile au rămas în mare măsură aceleași: conform unei propuneri venite din partea papei Pius al IX-lea, preoții catolici trebuiau să jure că nu vor folosi niciodată „noile mijloace eretice” ale timpului. La începutul vârstei de aur a cinematografilei, în 1912, Vaticanul interzicea folosirea acestuia ca și mijloc catehetic. (*Renașterea*, Nr.4/2004)

Abia după Conciliul II Vatican s-au schimbat lucrurile, prin „Inter Mirifica” Biserica Romano-Catolică recunoscând valoarea noilor mijloace de comunicare și recomandându-le credincioșilor. Aceste hotărâri au fost mai apoi dezvoltate în alte documente ca „Communio et progressio” și „Aetatis Novae”. Dar, față de situația acesta, tot mai mulți factori de decizie din Biserica Romano-Catolică își pun întrebarea: „De ce nu ne-am gândit noi la un astfel de proiect? Cum se face că personajul central al creștinismului a devenit atât

de rentabil într-un film care, deși făcut de un catolic, este totuși un proiect personal sau, mai bine spus, un proiect exterior Bisericii?” (Renașterea 4/2004)

În Biserica Ortodoxă vedem că lucrurile au stat dintotdeauna altfel, la noi acceptându-se cu ușurință folosirea acestor mijloace de comunicare, ele fiind întrebuințate pentru o mai bună răspândire a credinței. Primele tipografii au apărut în mănăstiri, primele cărți au fost opera oamenilor Bisericii, dar acest trecut este unul care obligă.

Acum, revenind la film și la ce exprimă el în esență, lăsând la o parte exploatarea tipic americană a unei conjuncturi – au apărut și opere de artă pe seama filmului -, se constată cu ușurință că filmul rămâne tributار unei concepții generale în Biserica Catolică: că Hristos a pățit într-un chip deosebit, cu accentuarea expresă a acestei suferințe oarecum în detrimentul altor evenimente deosebite din lucrarea Sa mântuitoare cum ar fi Învierea, Schimbarea la Față sau alte situații ce evidentiază dumnezeirea Sa. Pe această linie de gândire apare firească o exprimare artistică, dezvoltată în timp în sânul Bisericii Catolice, care pune accent mai mult pe corporalitate și manifestări legate de aceasta, de suferința fizică. În acest fel, Hristosul lui Gibson este un „om al durerii”, cum apare el prezentat de proorocul Isaia (cap. 53) și ca un personaj istoric, iar „*credinciosul compătimește cu El mai ales din oroare de suferință decât din oroare de păcat și mai degrabă din teama de aproapele decât din teama de diavol. Această pierdere a dimensiunii dumnezeiești a lui Iisus pare a fi principalul reproș pe care-l formulează lumea ortodoxă împotriva acestui film*” (Răzvan Codrescu, în *Puncte Cardinale* nr. 6 / 2004).

În ceea ce privește conformitatea faptelor cu relatarea Evangheliei, în funcție de confesiune, părerile sunt împărțite. Dacă papa declară că nu există nici o neconcordanță cu Evanghelia, Arhiepiscopului Hristodulos al Atenei i se pare că filmul se abate grav de la aceasta. Dar, totodată, nu trebuie uitat faptul că este vorba despre un film și ca atare s-au folosit mijloace artistice specifice: figurile *sui generis* ale lui Irod Antipa sau Baraba, intimitatea conjugală a lui Pilat. Sau, în alte locuri, o seamă de scene din

coeficientul lor de comercialitate: apariția periodică a unui demon (Satana), sau a șarpelui căruia i se frânge capul în Grădina Ghetsimani (aluzie la Geneză 3,15) etc. În afara acestora avem un scenariu bine realizat după Evangheliile (ultimele 12 ore din viața Domnului Hristos) și pe câteva tradiții tolerate de Biserică, cu subtila sugestie a Învierii.

Trecând de la planul interconfesional la cel interreligios, evreilor li s-a părut că filmul ar avea turnură antisemită (chiar dacă printre interpreți și producători s-au numărat și evrei). Liga de Anti-Defăimare, foarte influentă în Statele Unite, s-a pus imediat în mișcare. Evreii din Ligă, care au criticat filmul, erau însă atei care criticaseră cu orice ocazie și pe evreii credincioși (evreii ortodocși) și de aceea au fost la rândul lor criticați de ceilalți evrei.

Dar dacă latinii ar avea o replică a acestei ligi ar fi mai îndreptățiți să protesteze, având în vedere pocirea limbii latine, așa cum a fost vorbită de unii actori, bestialitatea soldaților romani (scena biciuirii durează 16 minute). În ceea ce privește atitudinea liderilor spirituali ai evreilor există mărturii evanghelice, inclusiv afirmația „*sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri*” (prezentă în film doar în limba aramaică și netradusă în engleză tocmai datorită reacției agresive a evreilor încă în timpul turnării filmului). Desigur, momentul schingiuirii lui Hristos a fost accentuat de regizorul Mel Gibson, tocmai pentru a atrage pe tânărul de astăzi, care după ce a văzut acest film, „Patimile lui Hristos” să nu mai fie pentru el ceva abstract, ci o realitate atât de puternică încât a străbătut istoria până în zilele noastre. Iar Iisus Hristos să nu mai fie pentru el doar un om care a murit pe cruce (ca atâția alții), ci deși „*străpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre*” (Is. 53, 5) El a fost Cineva care „*s-a întors spre noi plin de dragoste și de iertare*”.

La răstignirea lui Iisus au participat toate neamurile (Fapte 4, 25-28), nu numai evreii și romanii. Există și evrei care nu se simt deloc ofenșați de această postură istorică certă. Ei înțeleg lucrurile așa cum au fost ele: că marele preot era unealta coruptă a romanilor și că, în fond, Iisus avea de îndeplinit o misiune pentru evrei și pentru restul lumii. Solicitarea cercurilor

elimine din scrierile lor sacre toate învinuirile aduse aristocrației iudaice de odinioară, nu face decât să stârnească ea însăși antisemitismul. Iar antisemitismul din rândul creștinilor este o dovadă că aceștia au înțeles atât de puțin actul de dragoste al lui Iisus pentru toți oamenii.

Se poate spune, în final, că lecția filmului lui Mel Gibson, ca și reacțiile clericale față de acesta, trebuie învățate și de către ortodocși. *„Trebuie să fim eficienți cu resursele de care dispunem. Realitatea majorității mijloacelor media deținute de Biserică este una deloc încurajantă. Radiourile bisericești sunt ținute artificial în viață prin stipendiile acordate de dioceze, fără ca cineva să-și pună întrebarea crucială: ajunge cu adevărat mesajul acestora la cei ce vor să-l asculte? Dacă nu, ce trebuie făcut? Revistele noastre tind să devină tot mai des o povară pentru parohii. De asemenea, prin orientarea lor spre un public constituit din cei care deja sunt trup și suflet alături de Biserică se obstrucționează catehizarea continuă”* (Lucian Dragoș, în *Renașterea* 4/2004). Iată cum, doar cu ajutorul unui film, Hristos a ajuns să fie cunoscut și în unele țări arabe, unde orice referire la creștinism este interzisă prin lege – filmul fiind piratat și difuzat clandestin. Iar în Statele Unite, site-ul deschis expres pentru cei care au trăit o experiență deosebită în urma vizionării lui (convertire la creștinism) și care doresc să-și spună povestea este suprasolicitat.

Viteza cu care lumea de azi evoluează ne obligă la eforturi constante spre o mai bună comunicare cu cei care constituie comunitatea credincioșilor, care dorește să i se prezinte totul într-o manieră atractivă și vrea ca toate acestea să coste cât mai puțin timp și bani. Cu cât oamenii sunt mai puțin credincioși, cu atât credincioșii adevărați trebuie să jertfească și să se jertfească mai mult.